

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● TREŠDIENA, 2010. GADA 7. APRĪLIS ● Nr. 26 (8009) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Kopš marta
Līvānu novadā —
sava izglītības
pārvalde

3. lappusē

Lauzīs līgumu
ar Preiļu pils
nomniekiem

4. lappusē

Ieteikumi
lauksaimniekiem,
pavasara sēju
uzsākot

7. lappusē

Uz renovēto bērnudārzu — ar prieku un satraukumu

● «Mēs jau esam lieli, kopā ar skolotāju gan rotaļājami, gan mācāmie», lepojas Preiļu pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» (Mehanizatoru ielā) grupiņas «Bitītes» audzēkņi. Bērni ātri iepazīlušies, sadraudzējušies un fotografēšanās brīdī kopā ar skolotāju Irlu Grigorjevu posās pirmajai pastaigai. Foto: A.Šņepsts

«Esam satraukti un ļoti, ļoti priecīgi», šis nedēļas pirmajā darba dienā «Novadniekam» atzina Preiļu pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» vadītāja Dace Verbicka, jo 6. aprīlis bija pirmā darba diena bērnudārza renovētajās telpās Mehanizatoru ielā, kas līdz šim bija pazīstamas kā «Pasaciņas» filiāle «Auseklītis».

Kā informē Preiļu novada domes plānošanas daļas vadītājs Zigmārs Erts, projekta «Preiļu novada domes pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» filiāles «Auseklītis» otrās un trešās kārtas renovācija» noslēgums bija ilgi gaidīts daudzās novada ģimenēs. Būvdarbu līguma attiecināmās izmaksas pārsniedz 250 tūkstošus latu, tajā skaitā vairāk nekā 213 tūkstoši jeb 85% līdzekļu ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda nauda, aptuveni 15 tūkstoši — valsts finansējums. 22 tūkstošus latu gada sākumā atvēlējusi pašvaldība, bet patiesībā domes izmaksas ir vēl par 38 000 latu

lielākas, jo vajadzību telpu iekārtošanai bijis daudz.

Ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansiālo palīdzību izremontētais bērnudārzs ir saposts un smaržo pēc svaiguma. Krāsu toņi ir tik saulaini, ka, šķiet, telpās jau ienācis, zaļo un zied pavasaris. Lielāku un pavisam maziņu bērnudārzu smieklis un čalas mijas ar nejausi pasprukušām asarām. To var saprast, jo lielai daļai pirmsskolas izglītības iestādes bērnu apkārtnē vide ir neierasta. Iepriekš viņi uzturējušies mājās un tagad uzsāk jaunu posmu savā dzīvē lielā kolektīvā.

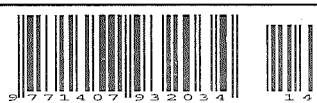
«Bērnudārza «Pasaciņa» jaunajā mājā tagad dienas vadīs pavisam 79 bērni. Tajā skaitā 69 maziņu bērnudārzu iepriekš nav apmeklējuši,» stāsta Dace Verbicka. Tas nozīmē, ka šobrīd pašvaldībā ievērojami samazinājusies to bērnu rinda, kuri gaida iespēju uzsākt pirmsskolas izglītību. Kopumā «Pasaciņā» šobrīd nodrošinātas vietas 340 bērniem. Vadītāja teic, ka rudenī, kad skolas gaitas uzsāks vecāko grupiņu audzēkņi, novadā rindas uz bērnudārza pakalpojumiem vairs nebūs.

Renovētajās telpās darbojas četras grupas — «Pūcītes», «Bitītes», «Zīluki» un «Lāčuki». «Zīluku» grupā uzturēsies vismazākie bērnudārza audzēkņi vecumā no pusotra līdz triju gadu vecumam. Trīsgadīgo zēnu un meiteņu grupām doti nosaukums «Lāčuki» un «Pūcītes», bet piecgadnieki lepojas, ka viņu grupai piešķirts «Bitīšu» nosaukums. Bērnudārza vadītāja stāsta, ka priekšroka dota tiem bērniem, kuri uzņemšanu gaidījuši ilgāku laiku un bijuši spiesti uzturēties vai nu mājās vai arī apmeklēt kaimiņu pašvaldību pirmsskolas izglītības iestādes. Bez tam renovētajā bērnudārzā pārsvarā uzturēsies maziņi no Pils, Mehanizatoru un A.Upiņa ielas dzīvojamā namu mikrorajona. Viņiem kopā ar vecākiem nenāksies mērot samērā tālo ceļu uz Celnieku ielu. Vecāki ar šādām pārmaiņām ir ļoti apmierināti, atzīst D.Verbicka. Diemžēl esot jūtama arī kāda skumja tendence — 24 bērnu vecāki atteikušies no gaidīšanas rindā, viņi zaudējuši darbu un paši tagad uzturas mājās.

Turpinājums 2. lappusē.

PREIĻU
GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

ISSN 1407-9921

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»
maiņam un turpmākajiem
mēnešiem!
Modernizētajās
«Latvijas Pasta» nodalēs to
var izdarīt līdz 26. aprīlim,
pārejās pasta nodalēs
un pie pastniekiem
līdz 20. aprīlim,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos, un
interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā «Abonēšana» —
līdz 20. aprīlim.

ZIŅAS

Ūdens līmenis pie Līvāniem līdz turpina celties

Ūdens līmenis Daugavā arī pie Līvāniem un Jersikas lēnām turpina celties. Ūdens līmeņa celšanās vērojama jau sesto dienu. Līvānos daļēji applūdusi Domes iela un Celtuves iela, ko ietekmē ūdens līmeņa celšanās Daugavā, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle. Atplūdi un ūdens līmeņa celšanās vērojama arī Daugavas pietekā Dubnā, kur palu ūdens daļēji sedz Ūpes un Dubnas ielu. Applūdušas arī vairākas privātmāju teritorijas Līvānos Celtuves, Domes un Dubnas ielā, kā arī vairākas saimniecības Jersikas pagastā. Pilnīgi no sauszemes norobežotas četras viensētas Jersikas pagastā. Kā informēja Līvānu novada Jersikas pagasta pārvaldes vadītājs Artūrs Vīlcāns, visas plūdu skartās saimniecības brīvdienu ir apmeklētas, piedāvāta palīdzība pārtikas sagādē. Divām saimniecībām, kur dzīvo gadus vecāki iedzīvotāji, pagasta pārvalde pārtiku piegādās mājās, pārējie apņēmušies tikt galā pašu spēkiem, izmantojot laivas. Iedzīvotāji lielākoties šo situāciju uztver mierīgi un no evakuācijas atsakās. Upju krastos dzīvojošie ar plūdiem rēķinās, jo Daugavā tie atkārtos ik pēc dažiem gadiem.

Kūlas dedzinātāji jau nosvilinājuši desmitiem hektāru pērnās zāles

Līdz ar sniega nokušanu Latvijā, tajā skaitā arī bijušā Preiļu rajona novados, atsākusies iepriekšējo gadu «sērga» — kūlas dedzināšana.

Pērnā gada pavasarī ugunsdzēsēji bija devušies dzēst kūlas ugunsgrēkus 51 reizi. Toreiz nodega divas ēkas, cilvēki necieta. Par šī gada nepatīkamo statistiku informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona brigādes Preiļu daļas komandieris Dzintars Cvilikovskis. Šis nedēļas sākumā, 6. aprīlī, ugunsdzēsēji jau bija reģistrējuši astoņus kūlas ugunsgrēkus. Informācija par pirmo šāda veida uguns nelaimi tika reģistrēta 31. martā, kad Riebiņu novada Rušonas pagasta Gaļmuizā dega pērnā zāle triju hektāru platībā. Tajā pašā dienā izcēlies arī viens no nopietnākajiem šī pavasara kūlas ugunsgrēkiem — Aglonas pagasta Ancverīnos II dega zāle 20 hektāru platībā. Bez tam šajā ugunsgrēkā nodega arī saimniecības ēka 112 kvadrātmetru platībā, radot īpašniekiem ievērojamus materiālos zaudējumus.

VUGD Latgales reģiona Preiļu daļas ugunsdzēsēji dzēsuši liesmas Riebiņu novada Rušonas pagasta Makušos, Preiļos Kārsavas ielā, kā arī Riebiņos. Divreiz nācies dzēst degošo pērnā zāli Preiļu novada Jaunsaimniekos. Otrajās Lieldienās, 5. aprīlī, sausā zāle svīlusi arī Līvānos, Strēlnieku ielā.

Dzintars Cvilikovskis atgādina, ka Latvijas Republikas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179. pants paredz par kūlas dedzināšanu naudas sodu fiziskām personām no 200 līdz 500 latu apmērā vai administratīvo arestu līdz 15 diennaktīm. Arī Ugunsdrošības noteikumi nosaka, ka zemes īpašniekam (valdītājam) jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai objekta teritorijā nenotiktu kūlas dedzināšana.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

**Atļauj maksāt prēmijas
astņos valsts uzņēmumos.
Lems arī par citiem**

Valdība otrdien atbalstīja astoņu uzņēmumu sarakstu, kuros šogad un nākamgad būs atļauts prēmēt un materiāli stimulēt darbiniekus, bet ministrijām un valdībai vēl līdz nākamajai nedēļai būs jāvienojas, vai atļaut darbinieku prēmēšanu vēl vairākos citos uzņēmumos, informē interneta ziņu portāls «Delfi».

Valdība noteica, ka prēmijas, naudas balvas un pabalstus izmaksāt un darbiniekus materiāli stimulēt drīkst VAS «Latvijas valsts meži», VAS «Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs», VAS «Starptautiskā lidosta «Rīga»», AS «Latvijas autoceļu uzturētājs», VAS «Latvijas gaisa satiksme», kā arī divi LDz meitas uzņēmumi SIA «LDZ Cargo» un SIA «LDZ ritošā sastāva serviss». Tāpat prēmijas būs atļautas SIA «Getliņi Eko».

Savukārt par prēmiju aizliegumu «Latvenergo», Latvijas pasta un pārējos LDz meitasuzņēmumos valdība izraisījis ministru un arodbiedrības diskusija. Arodbiedrības norādīja, ka, piemēram, «Latvenergo» konkurē gan starptautiskajā, gan iekšējā tirgū, nesajam valsts dotācijas, taču strādā ar peļņu. Līdz ar to ir nepamatoti atņemt uzņēmumam iespējas motivēt savus darbiniekus. «Ja atteikties no motivācijām, tas radīs ļoti sliktu aur», sacīja arodbiedrības «Enerģija» pārstāve Jevgēņija Stalidzāne.

Savukārt «Latvenergo» prezidents Kārlis Miķelsons aizrādīja, ka uzņēmumu saraksts, kurus neskar ierobežojumi, ir veidots matemātiski. Viņaprāt, viens no kritērijiem, kas paredz, ka ierobežojumi var attiekties uz uzņēmumiem, kuru rentabilitāte ir vismaz 4%, esot neko-rekts, jo tad jau uzņēmumam esot kaitīgi strādāt ar peļņu.

Jau vēstīts, ka pirms nedēļas valdība atbalstīja stingrus kritērijus, kādi jāizpilda valsts un pašvaldību uzņēmumiem, kuri vēlas prēmēt darbiniekus 2010. un 2011. gadā, taču vēl nevienojas par to uzņēmumu sarakstu, kuros prēmēšana būs atļauta.

Kapitālsabiedrībām nedrīkstēs būt nodokļu parādi valsts un pašvaldību budžetam, kapitālsabiedrība konkurē vietējā vai starptautiskajā tirgū, tā nesajam dotāciju no valsts vai pašvaldību budžeta pamatfunkciju veikšanai. Tāpat arī paša kapitāla rentabilitātei ir jābūt lielākai par 4%, uzņēmums nedrīkst strādāt ar zaudējumiem iepriekšējā pārskata gadā vai arī zaudējumi bijuši iepriekš plānoti un nav radušies valdes prettiesiskas darbības vai bezdarbības dēļ.

Rīgā ieradusies SVF tehniskā misija

Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) tehniskā misija Rīgā ilgs no 6. aprīļa līdz 16. aprīlim, un tās laikā tiks skatīti budžeta un administratīvo izdevumu jautājumi.

Kā ziņots, pateicoties Latvijas valdības izstrādātajiem taupības pasākumiem, valsts budžeta deficītu pērn izdevies samazināt lielākā apmērā, nekā gaidīts, teikts Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) ziņojumā par Latviju.

Budžeta deficīts pagājušajā gadā veidoja 7,1% no iekšzemes kopprodukta (IKP), kaut arī SVF kā griestus bija noteicis deficītu 13% apmērā no IKP. Latvijas IKP pagājušajā gadā piedzīvoja lejupslīdi 18% apmērā, kas ir straujākais kritums Eiropas Savienībā (ES). Tas saistīts ar valdības ieviesto taupības budžetu, kredītu apsīkšanu un mazumtirdzniecības sabrukumu.

Latvijas valdības taupības pasākumu vērtība ir aptuveni 10% no IKP, norāda SVF. Latvijā vērojama «programmas ieviešanas uzlabošanās, īpaši attiecībā uz fiskālo politiku. Visi 2009. gada septembra un decembra beigu kvantitatīvie darbības kritēriji tika sasniegti ar lielu rezervi», teikts ziņojumā.

Fonds arī samazinājis prognozes par Latvijas valsts parādu, paredzot, ka tas sasniegs 70% no IKP, salīdzinot ar iepriekš prognozētajiem 90% no IKP.

Samazinātais parādu apjoms nozīmē, ka Latvija spēs izpildīt eiro ieviešanas kritērijus, teikts ziņojumā.

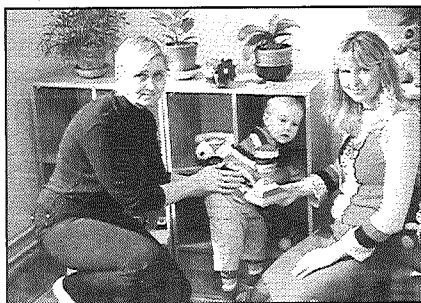
SVF arī palielinājis ekonomiskā pieauguma prognozi 2011. gadam līdz 2,75%, salīdzinot ar iepriekš prognozētajiem 1,5%.

Ziņas sagatavoja L.Kirillova

*Mums piemīt tieši tik daudz labu īpašību, cik spējam
saskatīt citos cilvēkos.*

U. Hezliits

Uz renovēto bērnudārzu — ar prieku un satraukumu

● Viens no mazajiem «Zīlukiem» Armands kopā ar skolotājām Ritu Mūrnieci (no kreisās) un Kristīni Zimeli. Pusotru gadu vecie mazuli grupā tiek uzņemti pakāpeniski, lai sarod ar citiem bērniem un jauniejiem apstākļiem.

Sākums 1. lappusē.

«Pasaciņas» jaunatvērtajā mājā ikdienu uzsākuši 18 darbinieki, tajā skaitā 15 jaunizveidotajās darba vietās — skolotājas, auklītes, medicīnas māsa. Vasaras sākumā, kad celtnieki nodos ekspluatācijā moderno baseinu, pirmskolas izglītības iestādes vadītājam nāksies meklēt arī speciālistu, kas mazuliem mācīs peldētprasmi.

Dace Verbicka, viņas vietniece un atbildīgā par ikdienu renovētajās telpās Anna Paura, kā arī visi pārējie iestādes darbinieki nebeidz priecāties par lieliskajiem dzīves un darba apstākļiem. Grupiņas aprīkotas ar jaunām un bērnu vajadzībām lieliski piemērotām funkcionālām mēbeļiem, par kuru izgatavošanu parūpējies vietējais uzņēmējs Igors Kuzmins un viņa vadītie speciālisti Ličos. Par piešķirto finansējumu mēbeļu, mīkstā inventāra un daudzu citu lietu iegādei parūpējusies Preiļu novada dome.

Brokastis, pusdienas un launagu audzēkņiem gatavos «Pasaciņas» pavāres Celtnieku ielā. Gatavo ēdienu atvedīs uz Mehanizatoru ielu un siltu pasniegs mazajiem ēdājiem. Tagad bērnudārza rīcībā nodots atsevišķs mikroautobuss, vairs nenāksies lūgt no pašvaldības transportu katrai vajadzībai.

Renovēto telpu oficiālā atklāšana ar svinīgu lentītes griešanu, svētku uzrunām paredzēta šo ceturtdien, 8. aprīli. Uz svētkiem aicināti būvnieki, paš-

● «Lāčuku» grupā pirmajā darba dienā bija ieradušies 14 audzēkņi, tikai diviem no viņiem ikdienu bērnudārzā ir ierasta lieta. Kad sāk mākt skumjas pēc mammas, visdrošākais patvērums ir pie skolotājām Mairitas Pizelles un Lilijas Ziemeles.

● Bērnudārza «Pasaciņa» vadītājas vietniece Anna Paura ar lepnumu rāda funkcionālās gultiņas, kur bērniem būs salda diendusa. Kad miegs no acīm izberzēts, gultiņas ātri vien tiek sabīdītas kopā, lai atbrīvotos vieta spēlēm un rotaļām. Foto: A.Šņepsts

valdības deputāti, novada izglītības iestāžu vadītāji un citi ciemiņi. Svinību dalībniekus gaida pārsteigums — pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» audzēkņu koncerts.

L.Kirillova

No 4. aprīļa vecāki nesaņems piemaksu pie vienreizējā bērna piedzimšanas pabalsta

No 4. aprīļa vecāki saņems tikai bērna piedzimšanas pabalstu 296 latu apmērā bez piemaksas, atgādina Labklājības ministrija (LM).

Kā informē LM Komunikācijas nodaļas vadītāja Ilona Jurševska, to nosaka 2009. gada 26. maijā pieņemtie grozījumi Ministru kabineta noteikumos. Tā kā noteikumos bija noteikts, ka tie stāties spēkā pēc 306 dienām pēc to publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis», un laikrakstā tie publicēti pērn, 2. jūnijā, tad šī norma stājas spēkā šī gada 5. aprīlī. Analogisku minētās normas

spēkā stāšanās laiku paredz arī Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra Noteikumi par bērna piedzimšanas pabalsta piešķiršanas un izmaksāšanas kārtību.

Atgādinām, ka bērna piedzimšanas pabalstu piešķir vienam no bērna vecākiem vai cilvēkam, kurš paņēmis aizbildnībā bērnu līdz viena gada vecumam. To var saņemt no astotās bērna dzīvības dienas vai no adopcijas vai aizbildnības nodibināšanas dienas.

Bērna piedzimšanas pabalsta apmērs ir 296 latu par katru piedzimušo bērnu. Līdz 2010. gada 4. aprīlim piemaksa par pirmā bērna piedzimšanu bija 100 latu,

par otru — 150 latu, par trešā un katru nākamā bērna piedzimšanu — 200 latu apmērā.

Lai saņemtu pabalstu, tā pieprasītājs vai viņa pilnvarota persona jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļā iesniedz rakstisku pieprasījumu par pabalsta piešķiršanu, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, bērna dzimšanas apliecību vai ārvalsts kompetentās institūcijas izsniegtu dokumentu par bērna piedzimšanas fakta reģistrāciju, ja bērns piedzimis ārvalstī, pilnvaru, ja pabalstu pieprasa ar pilnvarotas personas starpniecību.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pastūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axe.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

Strādā novada izglītības pārvalde

Livānu novada domes sēdē 18. februārī tika pieņemts lēmums par novada izglītības pārvaldes izveidošanu. Tā sāka darboties 1. martā, štatu sarakstā apstiprināti trīs darbinieki, izstrādāts un domē apstiprināts savs nolikums, «Novadniekam» stāstīja Livānu novada izglītības pārvaldes vadītāja Aija Usāne, kas joprojām paliek arī novada domes priekšsēdētāja vietnieces amatā, taču bez atalgojuma. Par izglītības pārvaldes izveidošanu informēta arī Izglītības un zinātnes ministrija, taču pagaidām neesot saņemta atbilde.

Sākumā daudz darba prasa dokumentācijas sagatavošana, metodiskā darba vadīšanas organizēšana, kaut gan tas viss tika darīts arī iepriekšējā mācību gadā, skaidroja Aija Usāne. Izveidotas visu mācību priekšmetu metodiskās apvienības, bet ar to vadītājiem panākta vienošanās, ka pagaidām jāiztiek bez darba samaksas, taču ar solījumiem, ka varbūt uz priekšu lietas labā kaut ko varēs darīt. Visi apvienību vadītāji priekšmetu skolotājiem vajadzīgo informāciju cenšas iegūt visdažādākajos veidos, taču tas nenozīmē, ka pārtraukta sadarbība ar Preiļu novada izglītības pārvaldi, kas turpina labākās, no rajona izglītības pārvaldes mantotās iestādes. Ar šo pārvaldi noslēgts vienošanās līgums par dažu pakalpojumu — mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšanu līdz mācību gada beigām, pedagogiski medicīniskās komisijas palīdzība — saņemšanu. Lielākoties visu apvienību vadītāji ir Livānu 1. vidusskolas skolotāji, viņi bieži rīko mācību seminārus. Brīvdienā nedēļā metodisko apvienību vadītāji apmeklēja visas novada

● Jaunajai Livānu novada izglītības pārvaldei priekšā viens no svarīgākajiem darbiem katras izglītības pārvaldes gada ritējumā — gala eksāmenu organizēšana. Pārvaldes vadītāja Aija Usāne ir pārliecināta, ka viss noritēs raiti. Tāpat kā nākamais šīs vasaras skolu darba pārbaudījums — labāko kolektīvu līdzdalības nodrošināšana skolēnu dziesmu un deju svētkos. Foto: A. Šņepsts

skolas un tās iepazīna.

Livānu novada izglītības pārvaldē pamatdarbā pašlaik strādā divi darbinieki, — vadītāja Aija Usāne un speciāliste izglītības jautājumos Lidija Pastare. Sāktas iestrādes vispārīgajiem skolotājiem speciālista amatā, un pēc neilga laika darbu sāks kompetents izglītības jomas darbinieks.

Būdam domes priekšsēdētāja vietniece, esmu lietas kursā un varu «bīdīt» uz priekšu izglītības jautājumus, atzina Aija Usāne. Viņa sadarbojas ar novada domes izpildītāja vietnieci Valiju Ruisu, kuras pārziņā lielākoties kultūras jomas jautājumi, jo daudzās lietās izglītība un kultūra ir cieši saistītas. Piemēram, tagad tiek ap-

sriesta iespēja kopīgi organizēt Mātes dienai veltītu konkursu.

Novada izglītības pārvaldei domes ēkā atvēlētas ērtas telpas trijiem kabinetiem, kā arī atsevišķa vieta datorspeciālistam izglītības iestāžu datoru apkalpošanai. Katru pirmdienu te būs pieejams arī psihologs.

— Noteikti bija vajadzīga sava izglītības pārvalde, — teica Aija Usāne, — jo novads ir liels. Tajā atrodas astoņas vispārīgajiem skolotājiem ievirzes izglītības iestādes: mūzikas, mākslas un sporta skola, interešu izglītības iestāde, pirmsskolas izglītības iestāde. Lauku pagastu skolās iekārtotas pirmsskolas

izglītības grupas, no jauna tā atvērta Sutros, kur uzņem arī mazākus bērnus. Tāpat Jaunsilavās, Rudzātās un Rožupē pirmsskolas grupās uzņem bērnus no trīs gadu vecuma. Pirmsskolas izglītības grupas novadā tika saglabātas arī tajā laikā, kad valsts šim mērķim nepiešķir naudu. Tagad mērķdotāciju pedagogu darba apmaksai, ko agrāk saņēma no rajona pārvaldes, saņemam savā novadā un varam rēķināties ar vietējām vajadzībām. Jo galvenais mērķis, — lai izglītība būtu pieejama, lai mācību programmas būtu izpildītas un, no tā vadoties, dalām mērķdotācijas. Skolas vada ļoti kompetenti direktori, kas labi pārzina izglītības sistēmas organizēšanu, viņiem ir liela pieredze, spēj skaidri noformulēt, kāda palīdzība vajadzīga no pārvaldes, — atzina Aija Usāne.

Protams, vēl ir daudz nezināmā, bet viss ir izdarāms, un nav nekā tāda, ar ko mēs netiktu galā, sacīja Aija Usāne. Labi, ka valsti netiek samazināta mērķdotācija uz vienu bērnu, vēl vairāk skatīsimies, kas kurā skolā vajadzīgs un kā efektīvāk izmantot līdzekļus. Protams, ir arī problēmas. Piemēram, ar ES līdzekļiem vidusskolās ļoti labi iekārtoti dabaszinību kabineti, saņemti moderni mācību līdzekļi, taču kā vājais posms šajā ziņā palikušas pamatskolas, kur dabaszinību kabineti neatbilst mūsdienu prasībām. Lai tos uzlabotu, vajadzīgi līdzekļi, un šis jautājums risināms valsts līmenī.

Jau kopš janvāra novada skolās notiek bērnu pieteikšana uz 1. klasi, un maijā būs skaidrība, kā nokomplektēt pirmās klases, stāstīja Aija Usāne. Kopš pārvaldes izveidošanas visi izglītības jautājumi, sākot ar mazo bērnu sagatavošanu skolai, tiek risināti operatīvi, kompetenti un tālredzīgi.

Jersikas daudzdzīvokļu mājās uzstāda ūdensskaitītājus

Livānu novada Jersikas pagasta Upenieku ciemata mājās, kuru iedzīvotāji ūdeni saņem no centralizētās ūdensapgādes sistēmas, tiek uzstādīti ūdensskaitītāji. Esam pirmais pagasts novadā, kur uzsākts šis darbs, «Novadniekam» stāstīja Jersikas pagasta pārvaldes vadītājs Artūrs Vilcāns. Viņš arī atzina, ka iedzīvotājos tas radījis pretrunīgu reakciju. Tie patērētāji, kas ūdeni izlieto maz, skaitītāju uzstādīšanu novērtē atzinīgi, jo viņiem par patērēto nenāksies pārmaksāt. Bet tiem, kas savu saimniecību vajadzībām patērē daudz, nāksies maksāt atbilstoši vairāk, nekā par ūdeni maksās līdz šim, skaidroja pārvaldes vadītājs. Iepriekš noteiktā maksa bija 0,95 lati no katra iedzīvotāja, taču turpmāk būs jāmaksā par katru uzskaitīto ūdens kubikmetru. Pašlaik vēl nav aprēķināts, cik tas varētu maksāt.

Skaitītāju uzstādīšana pašlaik notiek par pašvaldības līdzekļiem, bet pēc tam izmaksas tiks pieskaitītas ūdens tarifam. Skaitītājus paredzēts uzstādīt 60 — 70 abonentiem gan daudzdzīvokļu mājās, gan privātajā sektorā.

Tajā pašā laikā Artūrs Vilcāns atzina, ka Jersikas pagastā ūdens kvalitāte ir samērā slikta. Šogad nolemts pašu spēkiem atjaunot komunikācijas, bet nākamgad iekārtot atdzelžošanas sistēmu.

Eiropas projektos par ūdenssaimniecība sakārtošanu līdz šim pagasts nav varējis piedalīties, jo nebija izstrādāts ciemata teritoriālpārveidojums ar iezīmētām ielām un māju numuriem. Bez tam arī iedzīvotāju daudzums neatbilst projektu kritērijiem, tas ir mazāks par 200 cilvēkiem.

Iecerēta ceļa rekonstrukcija

Jersikas pagastā iecerēts rekonstruēt ceļu, kas ved uz dolomīta izstrādes uzņēmumu. Uzņēmums vēlas gan būvēt, gan vienlaikus atjaunot pašvaldības ceļu, kas kalpos arī pagasta iedzīvotāju vajadzībām. Pašlaik turpinās abu ieteiktā pušu sarunas.

Savukārt kāda projekta ietvaros pašvaldība tikusi pie zāles plāvēja. Pie pagasta pārvaldes tiek būvēts malkas šķūnis, kurā uzglabāt kurināmo.

NOVADA DOMES LĒMUMI

Nosaka domes komisiju un valžu (darba grupu) darba apmaksu

Livānu novada domes komisiju, valžu (darba grupu), bāriņtiesas locekļu darba apmaksas stundas tarifa likme noteikta 3,37 lati. Noteikta izdevumu maksimālā kopsumma 2010. gadā atbilstoši stundu skaitam:

administratīvajai komisijai — 100 stundas;
zemes komisijai (tai skaitā darba grupai) — 100 stundas;
attīstības plānošanas komisijai — 50 stundas;
dzīvokļu jautājumu komisijai — 100 stundas;
privatizācijas un pašvaldības mantas atsavināšanas komisijai — 50 stundas;
kultūras un sporta komisijai — 80 stundas;
administratīvo aktu strīdu komisijai — 50 stundas;
Rožupes pagasta valdei — 100 stundas;
Jersikas pagasta valdei — 100 stundas;
Turku pagasta valdei — 100 stundas;
Rudzātu pagasta valdei — 100 stundas;
Sutru pagasta valdei — 100 stundas.

Noteikts, ka Livānu novada domes pārvaldes un administrācijas, pagastu pārvalžu darbinieki par darbu komisijās (valdēs) atalgojumu nesāņem.

Apstiprina novada autoceļu (ielu) fonda izlietojuma plānu 2010. gadam

Dome apstiprināja Livānu novada autoceļu (ielu) fonda izlietojuma plānu 2010. gadam.

Livānu pilsētā kopumā plānoti 52 754 lati (t.sk. autoceļu rekonstrukcija — 22 674 lati, ziemas uzturēšana — 12 600 lati, bedrīšu remonts — 11 144 lati u.c.).

Turku pagastā — 19 607 lati (t.sk. periodiskā uzturēšana — 6000 lati, ziemas uzturēšana — 3250 lati, caurtekas, tilti — 1160 lati, planēšana/profilēšana — 2800 lati, bedrīšu remonts — 3000 lati, sāngrāvju atjaunošana — 1220 lati u.c.).

Rožupes pagastā — 25 563 lati (t.sk. periodiskā uzturēšana — Ls 8000 lati, ziemas uzturēšana — 3800 lati, caurtekas, tilti — 1400 lati, planēšanas/profilēšana — 3700

lati, bedrīšu remonts — 4300 lati, sāngrāvju atjaunošana — 1500 lati u.c.).

Sutru pagastā — 15 562 lati (t.sk. ziemas uzturēšana — 1620 lati, caurtekas, tilti — 1400 lati, planēšanas/profilēšana — 1640 lati, bedrīšu remonts — 3170 lati, sāngrāvju atjaunošana — 6106 lati u.c.).

Rudzātu pagastā — 21 741 lati (t.sk. periodiskā uzturēšana — 6900 lati, caurtekas, tilti — 1400 lati, planēšanas/profilēšana — 2900 lati, bedrīšu remonts — 4600 lati, sāngrāvju atjaunošana — 2800 lati u.c.).

Jersikas pagastā — 13 053 lati (t.sk. autoceļu projekta — 1254 lati, autoceļu rekonstrukcija — 7000 lati, ziemas uzturēšana — 900 lati, caurtekas, tilti — 1500 lati, planēšanas/profilēšana — 723 lati, bedrīšu remonts — 500 lati u.c.).

Kopā Livānu novada 2010. gada autoceļu (ielu) fonds — 148 280 lati.

Deputāti apstiprināja arī Livānu novada autoceļu (ielu) fonda līdzekļu izlietojuma pārskatu par 2009. gadu.

Lēma par aizņēmuma ņemšanu no Valsts kases

Lai attīstītu ne tikai novada centru, bet arī perifēriju, nodrošinot turienes iedzīvotājiem līdzvērtīgu dzīves vidi, Livānu novada Turku pagastā jau uzsākta Turku pagasta saietu un bibliotēkas nama būvniecība, tādēļ nolemts ņemt aizņēmumu Ls 361 841 Valsts kasē uz desmit gadiem ar Valsts kases noteikto kredītprocentu likmi. Projekts «Turku saietu nama būvniecība» izstrādāts Eiropas Lauksaimniecības fonda Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam pasākuma «Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem» ietvaros, kas atbalstu sniedz tieši lauku teritorijām. Finansējums nepieciešams priekšfinansējumu un pašvaldības līdzfinansējuma nodrošināšanai.

Sutru pagasta ceļu rekonstrukcijai nepieciešams nodrošināt priekšfinansējumu un pašvaldības līdzfinansējumu, tādēļ nolemts ņemt aizņēmumu Ls 149 510 Valsts kasē uz desmit gadiem ar Valsts kases noteikto kredītprocentu likmi. Projekts izstrādāts Eiropas Lauksaimniecības fonda programmas lauku attīstībai.

Lauzīs līgumu ar Preiļu pils nomniekiem

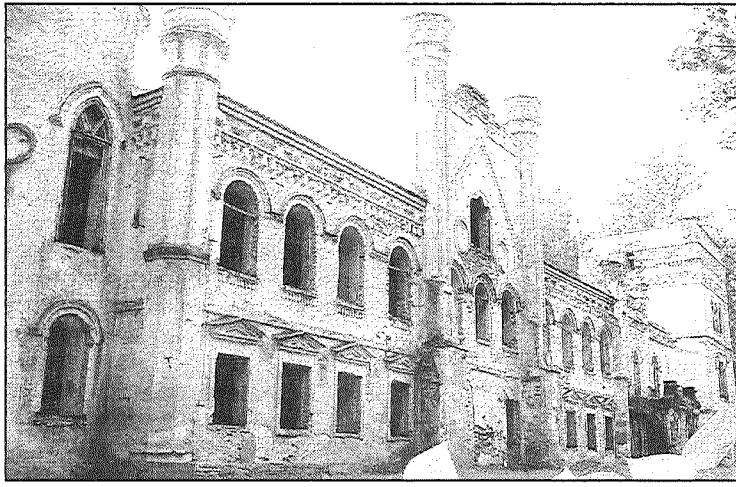
26. martā notikušajā Preiļu novada domes kārtējā sēdē deputāti vienbalsīgi pieņēma lēmumu sakarā ar līgumsaistību neizpildi lauzt nomas līgumu ar SIA «Projektu attīstība un investīcijas». Šis lēmums pārvelk svitru pirms vairāk nekā trim gadiem labi iecerētajai idejai atrast investoru, kas atjaunotu Preiļu pili un sakārtotu vairākus hektārus plašu parka teritoriju.

Atgādināsim, ka 2006. gada 22. decembrī pašvaldība noslēdza nekustamā īpašuma nomas līgumu uz 50 gadiem ar SIA «Projektu attīstība un investīcijas». Līgumā bija noteikti termiņi darbu veikšanai. To starpā bija minēts, ka 18 mēnešu laikā (līdz 2008. gada vasaras vidum) uzņēmējiem bija jārenovē Preiļu parka vārti pretī Daugavpils ielai. Pagājušā gada nogale bija paredzēta kā laiks, kad arī lielākajai daļai pils atjaunošanas darbu vajadzēja

būt galā, bet šī gada pavasarī bija plānots nodot ekspluatācijā visu objektu.

Kā deputātiem skaidroja novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, 2009. gada 16. septembrī nomniekiem jau tika nosūtīta bridinājuma vēstule par nomas līguma saistību neizpildi. Nomnieki šoreiz bija aicināti arī uz domes sēdi, taču neieradās, tāpat viņi neatbild uz telefona zvaniem. Bez tam, kā informēja Preiļu novada domes izpildītājs Vladimirs Ivanovs, SIA «Projektu attīstība un investīcijas» par pārno gadu nav samaksājusi nomas maksu, kas bija noteikta aptuveni pusotra tūkstoša latu gadā. Taču sakarā ar to, ka savulaik izsoles drošības nauda tika ieskaitīta domes kontā kā samaksa par savulaik par pašvaldības līdzekļiem izstrādāto tehnisko projektu, finansiāli zaudējumi nav radušies.

Tālākā rīcība tagad ir Preiļu novada domes juridiskā dienesta speciālistu ziņā. Kad, pamatojoties uz likumu «Par pašvaldībām» un Civillikumu, līgums ar nomnie-

● Ejot gadiem, Preiļu muižas pils arvien vairāk zaudē cerības, ka atradīsies investors, kas ieguldīs līdzekļus tās atjaunošanā. Ja ne globālā ekonomiskā krīze, iespējams, mēs tagad jau varētu vērot atjaunoto celtni. Pašlaik Preiļu novada dome uzsākusi nomas līguma laušanas procedūru ar SIA «Projektu attīstība un investīcijas».

kiem tiks lauzts, pils un gandrīz piecus hektārus plaša parka teritorija atkal pāries domes valdījumā. Kas notiks ar pili, atkarīgs no pašvaldības un ekonomiskās situācijas valstī.

Lai vēsturiskajai celtni neļautu aiziet bojā, pērn dome griezās Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā ar lūgumu līdzekļu piešķiršanai pils konservācijas darbiem no Kultūras pie-

minekļu izpētes, restaurācijas un glābšanas programmas, informēja novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle. Par piešķirtajiem 9000 latiem veikta pirmā stāva 46 logu ailu, otrā stāva 28 logu ailu un astoņu ārējo durvju ailu aizdare ar mitrumizturīgu plātni, viņotā šifera jumta seguma remonts, pagaidu jumta seguma izveidošana apaļajam tornim pils austrumu pusē un mazo torniņu apseģšana ar sietu un celtniecības plēvi.

Šī gada sākumā pašvaldība iesniegusi pieprasījumu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā finansējuma piešķiršanai pils 3. kārtas konservācijai 2010. gadā. Pēc līdzekļu saņemšanas plānots uzklāt pagaidu jumta segumu tornim pils rietumu pusē, veikt 20 otrā stāva logu ailu aizdari ar mitrumizturīgo plātni un novērst otrajā kārtā veikto pils konservācijas darbu bojājumus. Pašlaik tā ir vienīgā pozitīvā notikusi lieta, pārējais — neskaidrās nākotnes ziņā.

Nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu savākšanas akcija bija izdevusies

Noslēgusies SIA «Preiļu saimnieks» rīkotā akcija Preiļu daudzdzīvokļu dzīvojamā māju iedzīvotājiem, kuras laikā bija iespējams bez maksas atbrīvoties no nolietotajām elektriskajām un elektroniskajām iekārtām (EEI). Arī tagad iedzīvotāji nolietotās EEI var nodot bez maksas, bet tās viņiem pašiem ir jānogādā uzglabāšanas punktā Mehanizatoru ielā 1, bet akcijas norises datumos no nevajadzīgā varēja atbrīvoties, to vienkārši atstājot pie savu māju kāpnu telpu ārdurvīm. Atstāto elektrisko un elektronisko iekārtu savākšanu un nogādāšanu uz uzglabāšanas punktu nodrošināja SIA «Preiļu saimnieks» darbinieki. Par akcijas rezultātiem stāsta SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods.

Akcija tika aizsākta 2009. gada 19. decembrī Celnieku, Viļānu un Kooperatīva ielu daudzdzīvokļu dzīvojamā māju masīvos un turpinājās arī citos Preiļu mikrorajonos. SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Vīneta Igoļņice pastāstīja, ka katrā no akcijas norises dienām iedzīvotāju atsauce bija labā, tomēr visaktīvākie akcijas dalībnieki bija pirmajā akcijas dienā, kad tā norisinājās Celnieku, Viļānu un Kooperatīva ielā, kur tika savākts vislielākais daudzums nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu. V. Igoļņice: «Visvairāk iedzīvotāji nodeva ledusskapjus un veļas mašīnas, arī dažādas maza izmēra mājāsaimniecības iekārtas. Kopumā vērtējot, akcija izdevās. Bija iedzīvotāji, kas zvanīja, kā arī akcijas laikā lūdza palīdzību lielākas iekārtas izvešanai no dzīvokļa vai pagrabā. Paldies visiem iedzīvotājiem, kas izmantoja šo iespēju un piedalījās!»

17. un 24. aprīlī līdzīga akcija, kas jau ir kļuvusi par tradicionālu, notiks privātmājām, kad iedzīvotājiem būs iespēja bez maksas atbrīvoties ne tikai no nolietotajām elektriskajām un elektroniskajām iekārtām, bet arī no vecajām mēbelēm un dārza zaļajiem atkritumiem — no tā, kam nav piemēroti individuālie 240 litru plastmasas konteineri.

Ikdienā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus iedzīvotāji var atstāt bez maksas Mehanizatoru ielā 1, darbdienās no 8.00 līdz 17.00. Ja ir nepieciešams transports lielākas nolietotās iekārtas izvešanai, tad to var pieņemt, zvanot SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītājam V. Igoļņicei pa tel. 65307086 vai 29420721. Mehanizatoru ielā 1 savāktās nolietotās elektriskās un elektroniskās iekārtas tiek uzglabātas, līdz to daudzums ir pietiekoši liels, lai to visu nodotu pārstrādei.

DOMES LĒMUMI

Izmaiņas pašvaldības pamatbudžetā — ar plus zīmi

26. martā notikušajā novada domes sēdē pašvaldības deputāti pieņēma lēmumu apstiprināt grozījumus saistošajos noteikumos par novada 2010. gada budžetu. Ieņēmumu un izdevumu daļa palielināta par vairāk nekā 20 tūkstošiem latu.

Ieņēmumi papildināti ar valsts dotāciju sociālās rehabilitācijas pasākumu sniegšanai bērniem, kuri cietuši no vardarbības — 1000 latu apmērā, par 3337 latiem palielināti pārējie ieņēmumi saistībā ar šova «Koru kari 2» labdarības akciju, 15 633 latu apmērā palielinājusies ieņēmumi no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem (Preiļu bibliotēkai — 3395 lati, izglītības pārvaldei — 9595 lati, informāciju tehnoloģiju centram — 2543 lati), 244 latu apmērā auguši ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem Preiļu Valsts ģimnāzijai.

Mācību grāmatu iegādei būs maz līdzekļu

Pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas šī gada 8. marta rīkojumu «Par mācību literatūras iegādei paredzēto valsts budžeta līdzekļu sadali 2010. gadam», deputāti lēma, kā piešķirto naudu — 1062 latus — sadalīt starp astoņām novada izglītības iestādēm, kurās mācās kopā 1534 bērni.

Nolemts, ka finansējums tiks sadalīts šādi: Preiļu Valsts ģimnāzijai — 201,46 lati (mācās 291 audzēknis); Preiļu 2. vidusskolai — 210,46 lati (304); Aizkalnes pamatskolai — 22,85 (33); Priekuļu pamatskolai — 36,69 lati (53); Preiļu 1. pamatskolai — 400,85 lati (579); Salas pamatskolai — 36 lati (52); Pelēču pamatskolai — 43,62 lati (63); Preiļu vakarskolai — 110,08 lati (159).

Tas nozīmē, ka uz vienu audzēkni novada skolās mācību literatūras iegādei šogad būs pieejami 69 santīmi. Deputāti, kuru vidū ir pedagogi un skolu direktori, atzīst, ka summa, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem un skolu patiesajām vajadzībām, ir ļoti maza.

Izvedot sniegu, tērēja būvniecībai paredzēto naudu

Pamatojoties uz Satiksmes ministrijas 23. janvāra rīkojumu «Par mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām) sadalījumu starp pašvaldībām 2010. gadam» un izskatot Preiļu novada autoceļu (ielu) fonda konsultatīvās padomes sagatavoto fonda līdzekļu sadalījuma plāna izmaiņu projektu, tika atbalstīts finanšu komitejas sagatavotais lēmuma projekts.

Izmaiņas saistītas ar to, ka šoziem bija daudz sniega un pašvaldībai nācās tērēt ievērojami vairāk naudas, lai pilnībā teritorijā atbrīvotu brauktuves. Sniegu izveda, piemēram, no Brīvības ielas, kur transporta kustība bija apgrūtināta. Nepieciešamo finansējumu nācās ņemt no autoceļu fonda sadaļas «Būvniecība». Tas nozīmē, ka Pelēču ciema Liepu ielas posma un autoceļa Arendole — Pelēči posma rekonstrukcijai no sākotnēji plānā paredzētajiem 14 910 latiem atlikuši tikai 6910 lati.

Atbalstīs piedalīšanos Eiropas čempionātā

Novada dome nolēmusi atbalstīt Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas direktora Romāna Petrova iesniegumu. Tajā lūgts piešķirt līdzekļus sporta skolas galda tenisa sekcijas audzēkņu Alīnas Isajevas un Viktorijas Zabalujevas līdzdalībai Latvijas izlases kadetu sastāvā Eiropas jaunatnes galda tenisa čempionātā Stambulā (Turcijā), kas tur risināsies no 9. līdz 18. jūlijam.

Līdzekļu pašvaldībai šādam mērķim ir maz, tāpēc rasta iespēja piešķirt tikai 250 eiro no sporta pasākumiem paredzētā finansējuma.

Nepieciešami energoefektivitātes pasākumi

Nolemts veikt iepirkuma procedūru tehniskās dokumentācijas izstrādei Preiļu mūzikas un mākslas skolas, kā

arī pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» ēku energoefektivitātes pasākumu veikšanai.

Kā deputātiem skaidroja novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, abās minētajās pašvaldības iestādēs ēku apkures izdevumi, rēķinot uz vienu kvadrātmetru, pašlaik ir vislielākie, tāpēc nepieciešama siltināšana. Bez tam tuvākajā laikā būs iespējams pieteikties projektu konkursam energoefektivitātes palielināšanas programmā, kas paredz iespējas veikt siltināšanu.

Pašvaldības plānošanas daļas vadītājs Zigmārs Erts atzina, ka tehniskās dokumentācijas izstrāde varētu izmaksāt aptuveni sešus tūkstošus latu. Tad arī kļūtu zināms, cik lielas summas būs nepieciešamas energoefektivitātes pasākumu veikšanai. Reālie siltināšanas darbi varētu notikt ne ātrāk kā 2011. gadā.

Lauku ciematos vēlas sakārtot ūdenssaimniecību

Ar balsu vairākumu deputāti nolēmuši veikt iepirkuma procedūru tehniskās dokumentācijas izstrādei Pelēču un Priekuļu ciemu ūdenssaimniecību sakārtošanai (dokumentācijas izstrādei līdzekļi paredzēti pašvaldības budžeta sadaļā «Dabas resursu nodokļa izdevumi»).

Domes attīstības daļas vadītājs Zigmārs Erts informēja, ka iespēja sakārtot ūdenssaimniecību Pelēčos un Priekuļos paveras saistībā ar programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» aktivitāti «Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000». Šajā aktivitātē var startēt ciemi, kur nav mazāk par 200 iedzīvotājiem (Priekuļos — 265, Pelēčos — 238).

Plānošanas speciālists skaidroja, ka abos ciemos veikta iedzīvotāju anketēšana un saņemts konceptuāls atbalsts darbu īstenošanai, taču cilvēkus bažīgus dara fakts, vai viņi spēs maksāt par pakalpojumiem, kas noteikti kļūs dārgāki.

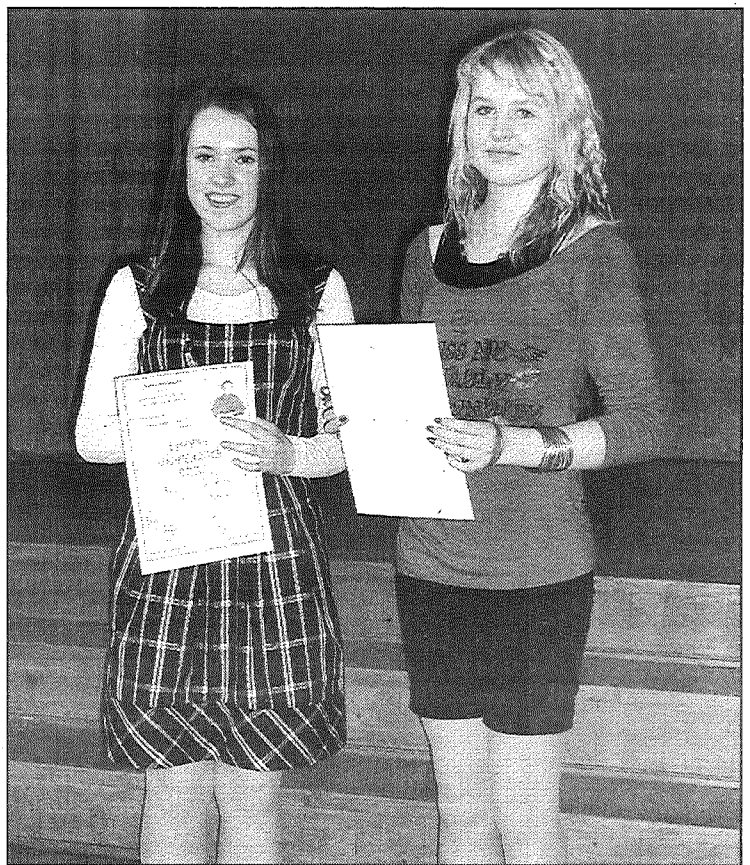
Sagatavots pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem

Noslēdzies Naaizmērstulei veltītais konkurss

● Konkursa dalībnieku skolotājiem Aglonas Maizes muzeja vadītāja Vija Ancāne (no labās) dāvināja īpašos raušus.

● Aglonas vidusskolas skolniece Samanta Smirnova (no kreisās) un Dace Valaine — pirmās vietas ieguvējas savās vecuma grupās ilustrāciju konkursā.

Neilgi pirms Lieldienām Aglonas vidusskolā izskanēja latgaliešu rakstniecei, skolotājai un sabiedriskajai darbiniecei Naaizmērstulei (īstajā vārdā Rozalija Tabine, 1890. – 1965.) veltīta lauku skolu skolēnu jaunrades darbu konkursa noslēgums. Konkurss risinājās jau piekto gadu pēc kārtas, un kā vienmēr tā galvenā organizatore bija Aglonas vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Monika Pušņakova. Šogad konkursa moto bija Naaizmērstules vārdi «Puču dōrzsā sātmaleitē isakyule sovaids stōdenš». Skolēnu radošajos darbos — tēlojumos, pasākās, esējās un zīmējumos uzplauka, uzdziedēja un atklāja savu dvēseli neaizmirstules, gladiolas, narcises, margrietniņas, saulespuķes, leduspuķes, usnes, magones, tulpes un daudzas citas, kā arī «sovaids stōdenš».

— Šoreiz konkursa dalībnieku skaits gan bija nedaudz mazāks nekā iepriekšējos gados, — «Novadniekam» atzina Monika Pušņakova, — un tomēr savu radošo pasauli atklāja 86 jauni un talantīgi 5. – 12. klašu literāti no 18 Latgales skolām. Konkurss piedalījās Sutru, Rušonas, Rožupes, Riebiņu, Priekuļu, Preiļu, Jersikas, Galēnu, Aglonas, Šķeltovas, Priekšmalas skolu audzēkņi, kā arī jaunieši no attālākajiem novadiem.

Viņa pauda gandarījumu arī par to, ka rīkotājiem izdevies piesaistīt divus desmitus sponsoru, un neviens konkursa dalībnieks nav palicis kaut bez mazas dāvanīņas, savukārt godalgoto vietu ieguvējiem balvu klāsts bija lielāks.

Kā ikreiz, arī šogad darbu vērtēšana notika vairākās vecuma grupās. **5. – 7. klašu grupā** otro vietu ieguva Ērika Gribonika (Priekuļu pamatskola), trešo — Dinija Boreiko (Jersikas pamatskola) un Andra Struka (Riebiņu vidusskola). Atzinīgu vērtējumu saņēma Samanta Smirnova (Aglonas vidusskola), Sintija Kozule un Aija Muktupāvela (abas no Priekuļu pamatskolas). Par ilustrācijām pirmā vieta piešķirta

Samantai Smirnovai.

8. – 9. klašu grupā par uzvarētāju atzīta Marta Sparāne (Aglonas internātvīdusskola), otrā vieta piešķirta Aijai Vasiļevskai (Riebiņi), trešā — Elinai Vorobjovai (Jersika) un Viktorijai Japiņai (Šķeltovas pamatskola). Atzinības saņēma Anda Abuže un Diāna Pēterāne (abas no Aglonas internātvīdusskolas), Dāvis Ondzulis, Kristīne Ancverīņa, Aija Tumova (visi no Aglonas vidusskolas), Elna Livzāne (Priekuļi), Alina Čerkasova (Rušona). Zīmējumu konkursā pirmo vietu ieguva Dace Valaine (Aglonas vidusskola), otro — Elna Vorobjova (Jersika), trešo — Kristiāna Kurcēna (Aglonas vidusskola), atzinības — Aija Vasiļevska (Riebiņi), Viktorija Japiņa (Šķeltova).

10. – 12. klašu grupā otro vietu ieguva Rihards Savitskis, trešo — Jānis Rajeckis (abi no Aglonas vidusskolas). Atzinības saņēma Žaneta Nikiforova (Aglonas internātvīdusskola), Maija Guževa, Santa Garkalne (abas no Aglonas vidusskolas), Jolanta Šmukste (Riebiņi). Ilustrāciju konkursā pirmā vieta piešķirta Maijai Guževai, atzinība — Nellijai Kurmei (Aglonas vidusskola).

Vērtēšanas komisijā darbojās Aglonas vidusskolas skolotājas Monika Pušņakova, Valentīna Ondzule, Aglonas Maizes muzeja vadītāja Vija Ancāne, Aglonas internātvīdusskolas skolotāja Anita Vaivode un direktors, novada domes deputāts Didzis Vanags. Ilustrācijas vērtēja Aglonas vidusskolas skolotāja Vija Kovalkova, māksliniece Vija Stupāne un Daugavpils mākslas skolas «Saules skola» pasniedzēja Dace Abricka.

Balvas — keramikas izstrādājumus — godalgoto vietu ieguvējiem sarūpēja Aglonas novada dome. Pilnīgi visiem jaunajiem literātiem SEB banka dāvāja pildspalvas, bet «Zvaigzne ABC» — grāmatas. Uzņēmēja Marija Daukšte godalgoto vietu ieguvējiem dāvināja puķu sēklas, Ināra Indrikova zīmētājiem — šokolā-

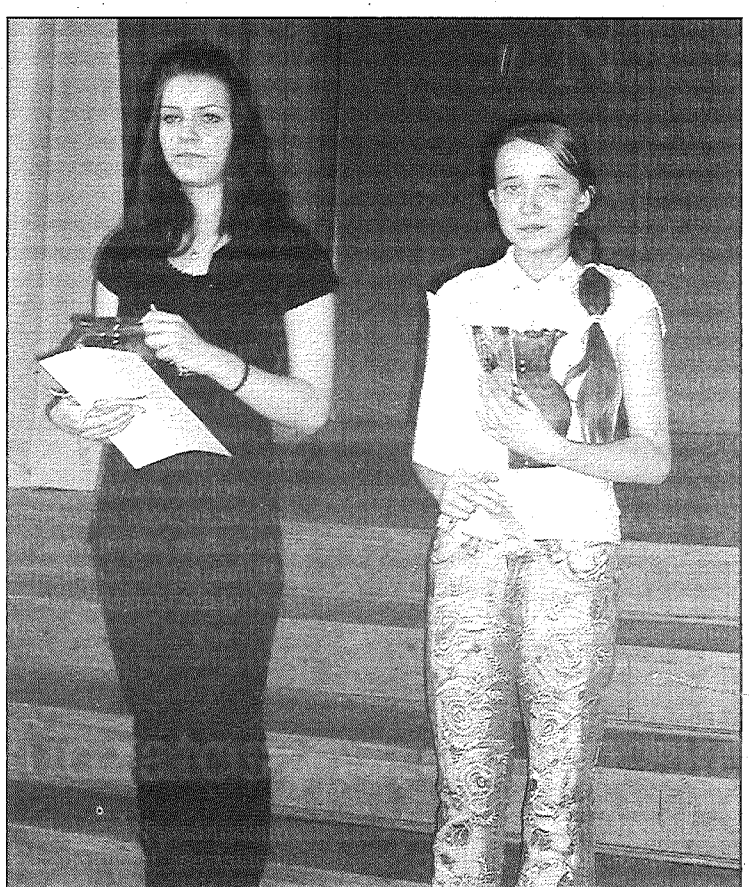
des. Savus atzinības rakstus un balvas gan skolēniem, gan viņu skolotājiem pasniedza Rēzeknes Augstskolas un Daugavpils Universitātes mācībspēki Angelika Juško-Štekele, Valentīns Lukaševičs.

Savas simpātiju balvas piešķīra priesteri Aigars Bernāns un Sergejs Ivanovs, uzņēmēja Mihailina Čakule, Preiļu sieviešu klubs, Aglonas novada biedrība «Neaizmirstule», grupa «Patrioti.lg» (dāvājot savus diskus astoņiem latgaliski rakstošiem autoriem), Hipotēku banka un tās vadītāja Eugēnija Leonoviča, Aglonas pagasta bibliotēkas vadītāja Dzintra Savitska. Savukārt Daugavpils teātris skolām, kas konkursā ir piedalījušās četras un piecus gadus, dāvāja biļetes uz izrādi «Reiz bija tā».

Daudz pateicības vārdus izskanēja pedagogu adresē. Tieši viņi aicina un mudina piedalīties konkursā, konsultē, sniedz padomu, izteic pirmo vērtējumu. Paldies tika teikts Aglonas novada skolu skolotājam Anitai Vaivodei, Elinai Smirnovai, Regīnai Grigulei, Vijai Kovalkovei, Annai Guževai, Sandrai Rakovai, Verai Sapego, Riebiņu novada pedagogēm Ingai Elstei, Irēnai Ormaneī, Rutai Vjakei, Anitai Prikulei, Preiļu novadā — Diānai Bravackai, Līvānu novadā — Broņislavai Škaparei, Annai Ģēgerei, Edītei Utnānei, kā arī citu novadu skolotājiem. Vislielākais paldies izskanēja konkursa galvenās organizatores Monikas Pušņakovas adresē.

Aglonas Maizes muzeja vadītāja Vija Ancāne skolotājus, žūriju un konkursa atbalstītājus pārsteidza ar savu īpašo rausi. Konkursantei Vijai Strukai no Riebiņiem viņa pasniedza arī speciālbilvu no visām Latvijas Vijām.

Noslēgumā visi pasākuma dalībnieki varēja pacienāties pie cienastu galda. Arī tas bija sarūpēts ar sponsoru palīdzību. Monika Pušņakova par atbalstu teica paldies uzņēmējiem, pašvaldības darbiniekiem: Gunāram Svilānam, Ligitai Jackevičai, Māritei Mežniecei, Mārai Ušackai, Anitai Reš-

● Marta Sparāne (no kreisās), Aglonas internātvīdusskolas skolniece, savā vecuma grupā atzīta par labākā literārā darba autori. Attēlā Marta kopā ar Lauru Kosoņu no Špoģiem, otrās vietas ieguvēju ilustrāciju konkursā jaunākajā grupā.

čenko, Ludmilai Pumpiškai, Jurim Lubānam, kā arī visiem Aglonas vidusskolas darbiniekiem un direktorei Lidijai Šatilovai, pasākuma vadītājai Intai Rečai, deļotājiem un dziedātājiem — Lilitas Valaines, Dinas Staškevičas un Ivetas Soldānes audzēkņiem.

Latgales puķu aprakstītāja Naaizmērstule savā 120. jubilejas gadā varētu būt patiesi gandarīta par to, ka viņas populārākajām pasākām «Naktineica», «Zylaceite un Zaltgalveite», «Vyzbules», «Meža zvaigznes», «Zyuzōneite», «Aizbūrtais saules stors» jaunie 21. gadsimta literāti raksta turpinājumu, radot daudz interesantu oriģinālpasaku, kurās «pukst» kāda mīla ziedīna sirds. Daudzu darbu autori konkursa

tēmu interpretējuši arī filozofiskā aspektā, stāstīja Monika Pušņakova. Piemēram, kādā darbā atzīts, ka visi dzīvojam un elpojam kādā īpašā «pasaules pušķī», ka cilvēki patiesībā ir «zemes ziedlapiņas», ka «Latvija ir puķu dobe», bet klase un skola «košs puķu dārz». Maija Guževa savā darbā rakstījusi: «Mēs esam ziedlapiņas... katram par to ir jābūt lepnam un jāatceras tas, lai kādi ērkšķi mūs nedurdstītu, mums jāglabā savā sirdī iekšējais krāšņums... dvēseles krāšņums.»

Savukārt Marta Sparāne raksta: «Sakūpts babenis puķu dōrzs lai ir myusu kotra gareģuma mār- aukla».

L.Rancāne

Uzvara starpnovadu mazo vokālistu konkursā «Cālis — 2010»

● Uzstājas Tina Zimele.

5. aprīlī Daugavpili noritēja mazo vokālistu konkurss «Cāļu cālis — 2010», kurā piedalījās 18 bērni no deviņiem novadiem. Konkurss organizēja Daugavpils novada Kultūras pārvalde, bet konkursa dalībnieku uzstāšanos vērtēja Daugavpils novada Kultūras pārvaldes apstiprināta žūrija, informē Riebiņu pirmsskolas izglītības iestādes «Spridītis» vadītāja Jelena Harlamova.

Riebiņu novadu pārstāvēja divas Riebiņu pirmsskolas izglītības iestādes «Spridītis» audzēknes — Tina Zimele (3 gadi) un Andželika Poļakova (5 gadi). Katrs konkursa dalībnieks izpildīja divas dziesmas.

Konkursā noslēgumā tika piešķirti svarīgi tituli un pasniegtas piemiņas balvas. Galveno balvu un titulu «Cāļu cālis — 2010» konkursā ieguva Tina Zimele.

Jāpiebilst, ka pirms tam — 18. martā konkursā «Cālis 2010», kas notika Preiļos un kurā piedalījās 13 mazie dziedātāji, Andželikai tika piešķirts tituls «Elegantākais cālis», bet Tinai — «Cālis 2010».

Sākies lauksaimniecības skaitīšana

2010. gadā no aprīļa līdz septembrim Latvijā notiks lauksaimniecības skaitīšana, kuras rezultātā tiks iegūta objektīva informācija par Latvijas lauksaimniecību, kas tiks izmantota kopējās lauksaimniecības politikas plānošanai un īstenošanai, un jauno tiešo maksājumu finansējuma pārdales kritēriju noteikšanai Latvijai sarunās ar Eiropas Komisiju par tiešo maksājumu izlīdzināšanu, informē Riebiņu novada lauku attīstības speciālists Arnis Opolais.

Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) intervētāji uzsāks lauksaimniecības skaitīšanas informācijas vākšanu 2010. gada aprīlī LAD reģionālajās pārvaldēs speciāli norādītās telpās. Lauksaimnieki, kuri pretendēs uz ES maksājumiem, vienlaicīgi ar pieteikumu formu iesniegšanu LAD, tiks aicināti sniegt informāciju. Lai iepriekš varētu sagatavoties intervijai, vienlaicīgi ar platību maksājumu iesniegumu formu lauksaimnieki saņems skaitīšanas anketu paraugus un informatīvas vēstules. Lauksaimnieki anketas varēs iesniegt un lūgt palīdzību to aizpildīšanai arī pie Lauku attīstības speciālistiem.

Lauku saimniecības, no kurām informācija netiks iegūta pavasarī, LLKC intervētāji (lauku attīstības speciālisti) apmeklēs un veiks interviju jūlijā un augustā saimniecībā uz vietas, kā arī līdz septembra vidum CSP intervētāji aptaujās lauku saimniecības pa tālruni. Sīkāka informācija CSP mājas lapā www.csb.gov.lv.

Informēs par jaunumiem

14. aprīlī plkst. 10.00 Stabulnieku KN notiks informatīvais seminārs — «Platību maksājumu pieteikumu aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība 2010. gadā». Lektors — Aivars Znotiņš (LAD Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atbalsta daļas vadītājs).

Sākot ar 12. aprīlī, LAD atsāks pieņemt projektu iesniegumus Eiropas Savienības ELFLA un LAP pasākumam «Atbalsts uzņēmumu radiāšanai un attīstībai». Šī pasākuma atbalstam 6. kārtā varēs pieteikties līdz 13. maijam.

Šī gada aprīlī LAD sāks pieņemt iesniegumus pasākumam «Lauku saimniecību modernizācija» (8. kārtā). Iesniegumus reģionālās lauksaimniecības pārvaldes pieņems līdz brīdim, kad tiks pieteikts 80% no pieejamā finansējuma. Savukārt pārējie 20% finansējuma projekti tiks izvērtēti saskaņā ar objektīviem atlases kritērijiem. Sīkāka informācija par šiem projektiem atrodama LAD mājas lapā www.lad.gov.lv sadaļā ES atbalsts.

Piedaloties pārrobežu projektā, cer atjaunot Dravnieku pamatskolas sporta laukumu

30. martā notikušajā novada domes sēdē deputāti izskatīja jautājumu par pašvaldības piedalīšanos projektā «Izglītības, veselības un sociālās attīstības uzlabošana Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu reģionu mērķu grupu iedzīvotājiem».

Vienam deputātam balsojumā atturoties, nolemts piedalīties Latgales plānošanas reģiona un Latgales reģiona attīstības aģentūras sagatavotajā pārrobežu sadarbības programmas 2007. – 2013. gadam kopīgajā projektā, jo tas atbilst Riebiņu novada attīstības stratēģijai 2005. – 2017. gadam

un tajā noteiktajām prioritātēm.

Atbalstam tiek virzīta ideja par Riebiņu novada Dravnieku pamatskolas sporta laukuma atjaunošanu. Dravnieku pamatskolas sporta laukums nav modernizēts un rekonstruēts kopš nodošanas ekspluatācijā 1974. gadā. Tas ir arī vienīgais sporta laukums Riebiņu novadā, kurš atbilst āra sporta laukuma standartiem. Citās novada skolās sporta laukumi ir mazi un ar neatbilstošiem parametriem. Skolu audzēkņu, kā arī pieaugušo sporta sacensības parasti tiek rīkotas tieši šajā laukumā. Nepieciešams jauns segums skrejceļiem, jāierīko tāllēkšanas bedre, augstlēkšanas sektors, jāatjauno basketbola un futbola

laukumi, kā arī jāierīko skatītāju tribīnes.

Pašvaldības lēmumā minēts, ka projekta apstiprināšanas gadījumā tiks slēgts sadarbības līgums ar Latgales reģiona attīstības aģentūru par projekta ieviešanu, nodrošinot pašvaldības līdzfinansējumu 4923 latu (7004 eiro) apmērā, kas ir 10% no kopējā projekta partnera budžeta. Nepieciešamības gadījumā būs vajadzīgs arī priekšfinansējums 49 226 latu (70 042 eiro) apmērā. Ja projekts tiks apstiprināts, pašvaldība ar attīstības aģentūru slēgs nomas līgumu.

Sagatavots pēc Riebiņu novada domes sēdes materiāliem

Kristīgie pasākumi piesaista bērnu un pieaugušo interesi

Nav tiesa, ka pamatskolas vecuma bērni slikti zina Svētos Rakstus un maz interesējas par kristīgu satura pasākumiem. Bērnu interese ir dziļa un patiesa, to apliecina arī Riebiņu novada Galēnu pamatskolas kristīgās mācības skolotāja Valentīna Mičule.

Pedagoģe informē, ka, piemēram, februārī pamatskolā notika kristīgais pasākums «Zvaigznes stāsts» 1. – 3. klašu skolēniem un pirmsskolas grupiņas bērniem, kā arī vecākiem. «Sākumā pārunājām notikumus, kas saistīti ar Bērniņa Jēzus piedzimšanu,» stāsta skolotāja, «skaitījām zvaigznes, bet pēc tam mācījāmies vienu no Bībeles pantiem, gājām rotaļās, klausījāmies stāstus. Atbildot uz jautājumiem, noskaidrojām, kura komanda būs labāk klausījiesies. Protams, šajā konkursā uzvarēja bērni. Pasākumam nopietni bija gatavojušies arī 4. klases audzēkņi. Visi pasākuma

dalībnieki saņēma grāmatu «Vislielākā dāvana» un dāvanu kastes no Latvijas Kristīgās misijas. Nodarbības noslēgumā izskanēja dziesma «Dievs visus mūs mīl.»

Plašs un interesants pasākums Galēnu pamatskolā notika 26. martā. Tie bija Riebiņu novada skolu Bībeles svētki, stāsta skolotāja V.Mičule. Uz šiem svētkiem bija ieradušies skolēni no Riebiņu vidusskolas skolotājas Sanitas Upenieces vadībā, Dravnieku pamatskolas audzēkņi skolotājas Teklas Skabas vadībā, Rušonas pamatskolas bērni Anitas Prikules vadībā, protams, arī Valentīnas Mičules audzēkņi no Galēnu pamatskolas. Ciemiņus skolotājas Annas Kuprēs vadībā ar garīgām dziesmām sagaidīja Galēnu pamatskolas skolēni.

Bībeles svētku laikā norisinājās trīs konkursi. 1. – 3. klašu audzēkņi piedalījās Bībeles pantu zināšanu konkursā. Notika zīmētāju konkurss, katra skola bija sagatavojusi arī kādu priekšnesumu. Pasākums bija vēlīts tu-

vajiem Lieldienu svētkiem. Bērnu zīmējumi stāstīja gan par Pūpolsvētdienu, gan Lieldienām, gan dievnama apmeklējumu. Arī Bībeles panti bija saistīti ar šiem svētkiem, un audzēkņu zināšanas bija ļoti labas.

Jaukas bija arī uzstāšanās. Riebiņu vidusskolas zēni lasīja Lieldienu dzejoļus. Rušonas pamatskolas meitenes skandēja dziesmu «Kas gon tevi, Jezu, saitēs sēja». Galēnu pamatskolas skolēni izrādīja ludziņu «Grēks», bet Dravnieku bērni iepazīstināja ar laiku no Pūpolsvētdienas līdz Lieldienām. Tas ir laiks, kad dabā viss griežas uz pavasari, bet patiesībā arī ļoti skumīgs laiks, kad Jēzu sita krustā, tomēr viņš augšāmcelās un uzvarēja nāvi.

Par piedalīšanos pasākumā katrs Bībeles pantu zinātājs saņēma dāvanā «Ilustrēto Bērnu Bībeli», zīmētāji — krāsainus zīmējumus un krītiņus, bet pārējie — rotaļlietas. Visiem garšoja arī kopīgi sarūpētie našķi.

Noskaidroti novada basketbola turnīra uzvarētāji

Kā ik pavasari Riebiņu novada dome organizēja novada basketbola čempionātu vīriešu un sieviešu komandām. Šogad komandu kopējais skaits gan bija sarucis, taču ciņasspārs laukumā bija nemainīgs — ciņa par katru punktu un uzvaru kopumā, informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Vīriešu komandu konkurencē sacentās Riebiņu, Rušonas, Stabulnieku un Riebiņu vidusskolas audzēkņu komanda, savukārt

starp sievietēm labākās komandas statusu noskaidroja Stabulnieku un Riebiņu vienība.

Par 2010. gada labāko komandu vīriešiem kļuva riebiņieši (J.Smukša, A.Meluškāns, A.Pokšāns, J.Verze, R.Naglis, V.Kabakovs, M.Pauniņš), kas triumfēja visās spēlēs. Savukārt pēdējā sekundē grūts grozs ļāva otro vietu izcīnīt Rušonas komandai, apsteidzot Stabulnieku vienību. Ceturtā vieta šoreiz turnīra jaunpieņacējiem — Riebiņu vidusskolas audzēkņiem.

Dramatiska ciņa izvērtās sie-

viešu komandu starpā — par favorītem uzskatītās Stabulnieku komandas spēlētājas, zaudējot vairākus grozus pēc kārtas, nokļuva zaudētāju lomā, taču pieredze ļāva pretinieces panākt un uzvaras svāra kausus nosvērt savā labā, izcīnot spēles galotnē uzvaru un iegūstot pirmo vietu (Ā.Pudule, L.Upeniece, Ā.Bogdanova, A.Ivanāne, L.Zvērbole, V.Pudule).

Uzvarētājkomandas saņēma kausus, bet pirmo triju vietu ieguvēji diplomus un medaļas, ko sarūpēja Riebiņu novada dome.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Sāk pieņemt projektus atbalstam lauku saimniecību modernizācijai

Aprīli Lauku atbalsta dienests astotajā kārtā sāks pieņemt projektu iesniegumus Eiropas Savienības (ES) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) 2007. – 2013. gadam pasākumam «Lauku saimniecību modernizācija, informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Tā būs pirmā reize, kad tas notiks nepār-

trauktās kārtas veidā. Iesniegumus katrā reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē pieņems līdz brīdim, kad tiks pieteikts 80% no pieejamā finansējuma. Savukārt pārējie 20% finansējuma projekti tiks izvērtēti saskaņā ar objektīvajiem atlases kritērijiem.

Pasākuma «Lauku saimniecību modernizācija» mērķis ir modernizēt lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju. Uz atbalstu var pretendēt juridiska vai fiziska persona, kas ražo nepārstrādātu lauksaimniecības produkciju, izņemot zivsaimniecības produkciju, vai arī lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība.

Pasākuma projektu iesniegumu pieņemšanas astotās kārtas kopējais publiskais finansējums noteikts 41 499 120 latu apmērā lauku saimniecībām un 10 000 000 latu apmērā atzītām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām. Šajā sakarā V.Kalniņa informē, ka Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes teritorijā pieejamais finansējums būs 3 850 082 latu.

Izvērtējot līdzšinējo lauku saimniecību modernizācijas projektu realizēšanas intensitāti, astotās kārtas publiskā finansējuma sadalījums LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs tiek noteikts, ņemot vērā

datus par vienotajam platību maksājumiem pieteikto platību. Projektu īstenošanas beigu datums pasākumam ir divu gadu laikā no liguma noslēgšanas dienas starp atbalsta pretendentu un Lauku atbalsta dienestu.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs pēc atbalsta pretendenta juridiskās adreses. Sīkāka informācija par pasākumiem un atbilstošajiem normatīvajiem aktiem atrodama ZM interneta mājas lapas www.zm.gov.lv sadaļā «Valsts un ES atbalsts» un LAD interneta mājas lapas www.lad.gov.lv sadaļā «ES atbalsts».

Atvieglo svaigpiena realizēšanas prasības siera ražošanai

Valdība 30. martā apstiprināja Zemkopības ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu «Noteikumi par kvalitātes prasībām svaigpienam, kas paredzēts siera ražošanai ar nogatavināšanas laiku vismaz 60 dienas», informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Noteikumu projektā ir noteiktas prasības, kas jāievēro attiecībā uz dzīvnieku veselību, dzīvnieku novietni un piena higiēnu un kvalitāti, kā arī paredz to laboratoriju kritērijus, kurās var veikt svaigpiena kvalitātes kontroles analīzes, laboratoriju, uz kuru Pārtikas un veterinārais dienests nosūta paraugus, ja rodas strīds starp svaigpiena ražotāju un pircēju.

Noteikumu projektā tiek samazināts administratīvais slogs attiecībā uz ražotāju un pārstrādātāju vienošanos par svaigpiena realizēšanu.

Noteikumu projekts aizstās šobrīd spēkā esošos MK 2006. gada 14. novembra noteikumus nr. 931. Jaunie noteikumi stāties spēkā pēc to publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Populārākās kartupeļu šķirnes

Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūta selekcionētas 45 kartupeļu šķirnes, kas ierakstītas Latvijas augu šķirņu katalogā. Šopavasār visi sēklas kartupeļu krājumi jau izpārdoti.

Ar populārākajām šķirnēm lasītājus iepazīstina laikraksts «Vaduguns». Cerams, šī informācija noderēs arī «Novadnieka» lasītājiem.

Atšķirības starp valstīm

Latvijas apstākļos gan lielāku, gan mazāku dārzu saimniekiem iesaka izvēlēties un audzēt vidēji agrinās šķirnes. Dažkārt lauku saimnieki jautā: kādas šķirnes izvēlēties — ārzemju vai Latvijas kartupeļu šķirnes? Tām visām ir gan plusi, gan minusi. Speciāliste Ilze Skrabule uzsver, ka ārzemes selekcionētās otrās maizes šķirnes raksturojas ar ļoti labu un acīm pievilcīgu izskatu. Kartupeļiem ir gluda miza, sekla *acis*, tīkams ārējais izskats. Tīrotāji ņem vērā vēl kādu būtisku iezīmi: reģionu raksturojumu. Piemēram, vairumā Eiropas valstu iedzīvotājiem patīk kartupeļi, kas pēc gatavošanās stingri turas kopā un nezaudē formu. Zīmīgi, ka šādu šķirņu vairums ir piemēroti arī pārstrādei čipsos.

Savukārt Latvijas patērētāji priekšroku dod miltainajiem kartupeļiem. Ja šķirne izveidota konkrētos audzēšanas apstākļos, tā iemēso konkrētam reģionam raksturīgas iezīmes un kļūst piemērota audzēšanai tieši tur, iegūs-

tot, piemēram, izteiktāku izturību pret lakstu puvi vai kādu citu slimību.

Šķirņu tops

Par vispopulārāko kartupeļu šķirni Latvijā uzskata 'Baršu', kas izveidota Priekuļos. Vidēji vēla šķirne, piemērota cietes ražošanai, ļoti garšīga. Bumbuļu daudz, taču tie nav lieli.

'Lenorai' raksturīgas labas garšas īpašības. Izturīga pret lakstu puvi, dod labu ražu. Mājsaimniecēm šie kartupeļi patīk kā priedeva zivju vai gaļas ēdieniem.

'Agrie dzeltenie' — Priekuļos izveidota šķirne, kas nezaudē atpazīstamību un popularitāti. Agra šķirne ar izcili skaitiem bumbuļiem un seklām *acīm*. Labi uzglabājas visu garo ziemu. Nedaudz jocīgi — šķirnei nav augsts cietes saturs, taču kartupeļi iegūst pūkaini miltainu izskatu. Arī igauņi šo šķirni ierakstījuši savas valsts augu šķirņu katalogā, raksturojot to kā tīlu no Latvijas uz Igauniju.

'Imanta' — viena no jaunākajām Priekuļu šķirnēm. Interesanti bumbuļi — dzeltenīgi ar sātām *acīm*, toties mīksts — balts. Ļoti miltaina un der arī cietes ražošanai.

'Mandaga' — jauna šķirne, vidēji vēlni kartupeļi, vidēji miltaina.

Bioloģiskajiem lauksaimniekiem speciālisti iesaka audzēt tieši agro šķirņu kartupeļus. Tad tos izdosies veiksmīgāk pasargāt no slimībām. Svarīgi, lai tupeņi laukā sāktu ražot iespējami agrāk, bet to var panākt gan ar piemērotu šķirņu izvēli, gan iespējami agrāk izstādot sadīdētu sēklu.

Kodināta sēkla — lielāka garantija labai ražai

Nokususi biezā sniega sega, aizplūduši liekie ūdeņi — tas viss vēsta par pavasara klātbūtni. Tāpēc lauksaimniekiem pēdējais laiks sākt domāt par vienu no svarīgākajiem pasākumiem, kas ietekmēs ražas kvalitāti un graudu birumu rudenī — sēklu kodināšanu. Padomus un ieteikumus graudaugu audzētājiem sniedz Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā Anita Trūpa.

Aizsargās dīgļstus no daudzām kaitēm

Vasarāju graudaugu sēkla pirms sējas noteikti jākodina. Bet vispirms nopietni jāizvērtē, kādu kodni iegādāties, jo pērnajā gadā slimību izplatības spektrs bija plašs. Ražas novākšanas laikā atsevišķās vietās bija nelabvēlīgi laika apstākļi, kas pasliktināja graudu kvalitāti.

Lielāko daļu vasarāju labību slimību ierosina sēnes, kuras saglabājas uz inficētajām augu atliekām, augsnē, kā arī uz grauda apvalka, piemēram, cietā melnplauka, miežu lapu tiklplankumainība. Graudos iekšā saglabājas putošās melnplaukas, miežu lapu brūnvitrainība, auzu lapu brūnplankumainība un daļēji arī sakņu un sakņu kaklu puves. Tāpēc, iesējot nekodinātu vai nekvalitatīvi kodinātu sēklu, palielināsies tiešie infekcijas avoti ar dažādu slimību ierosinātājiem.

Īpaši bīstamās melnplaukas un puves

Putošās melnplaukas ierosinātājs atrodas grauda iekšējos audos, bet cietās melnplaukas ierosinātājas sporas atrodas uz grauda virsmas, skaidro speciāliste. Melnplauku rezultātā inficētajās vārpās tiek noārdīti graudi un rodas ievērojami ražas zudumi.

Sakņu puves sāk bojāt augus jau dīgstu stadijā. Dažviet tiek novērots, ka neuzdīguši dīgsti atmirst. Šādi sējumi būs izretoti, veidosies nepilnīgas vārpas ar sīkiem graudiem vai pat tukšas. Bez tam novājinātie augi būs uzņēmīgāki pret citām graudaugu slimībām. Graudaugu lapu plankumainības traucē pilnvērtīgi attīstīties augam, samazināsies graudu lielums un svars. Iesējot slimības skartas

sēklas, samazinās to didzība, līdz ar to veidojas mazāk produktīvo stiebru.

Jāizvēlas piemērotākā kodne

Lai veiksmīgi ierobežotu slimības, būtiska nozīme ir kvalitatīvai sēklas kodināšanai. Graudu kodināšana aizsargās dīgļstus no slimībām, nodrošinās vienmērīgu sadīgšanu un stimulēs augu attīstību. Izvēloties kodni graudaugiem, jāņem vērā tādi faktori kā iepriekšējā sezonā izplatītākās slimības un kodnes iedarbība uz konkrētām slimībām. Ir svarīgi, lai kodne ierobežotu slimības izraisītājus uz sēklas virsmas, sēklapvalkā un tieši zem tā.

Šopavasār tirdzniecībā piedāvāto kodņu spektrs ir plašs, tāpēc jāizvēlas piemērotākais variants. Zināms, ka kodnes pēc iedarbības iedala pieskares un sistēmas iedarbības kodnēs. Pieskares sistēmas kodnes nomāc slimību ierosinātājus uz sēklas virsmas, bet sistēmas — preparāta darbīgā viela iekļūst sēklā un tās iedarbība ir daudz plašāka un ilgstošāka.

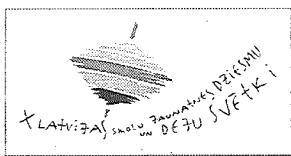
Katrai labībai — savs

Miežu, kviešu un auzu sēklas kodināšanai var izmantot sistēmas iedarbības kodnes — *Dividends Stārs 036 s.k.*, *Kinto s.k.*, *Vincits s.k.*, bet kviešu un miežu sēklai — *Čambels s.k.*, *Lamardors 400 s.k.*, *Raksils 060 s.k.*

No pieskares un sistēmas kodnēm kviešu, miežu un auzu sēklas kodināšanai derēs *Kemikars T s.k.*, *Maksims ekstra 50 s.k.*, *Premis 25 s.k.*, *Vitavakss 200 FF s.k.*, bet kviešiem un miežiem — *Maksims Stārs 025 s.k.* Pieskares kodnes kviešiem un miežiem — *Maksims 025 s.k.*, *Silgards 20 s.k.*, bet kviešu sēklai — *Panoktīns 35 s.k.*

Uzmanību! Kodinot sēklu, precīzi jāievēro marķējumā norādītās kodnes devas, precīzas kodnes un ūdens attiecības, gatavojot darba suspensiju. Būtiski, lai grauda virsma būtu vienmērīgi noklāta ar kodni. Sēklas kodināšanu jāveic divas līdz trīs dienas pirms sējas. Optimālākais variants — septiņas dienas pirms sējas.

Pirms kodināšanas darbu uzsākšanas rūpīgi jāiepazīstas ar kodnes lietošanas noteikumiem un tie stingri jāievēro.

Folkloras kopas gatavojas skolēnu dziesmu un deju svētkiem

Vairāk nekā 50 labākie dejojāji piedalījās Dienvidlatgales novada bērnu un jauniešu tradicionālo deju konkursā «Vedam danci» Livānos. Lai varētu no sirds izdejojoties, vajadzīgi labi muzikanti. Tādi šoreiz bija, jo vienlaikus risinājās arī tradicionālās muzicēšanas konkurss «Klaberjakte». Abi konkursi risinājās labāko Latvijas dejojāju un muzicētāju programmas izveidei, gatavojoties X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, «Novadniekam» stāstīja Dienvidlatgales folkloras kopu koordinatore, konkursa vadītāja Anna Kārkle.

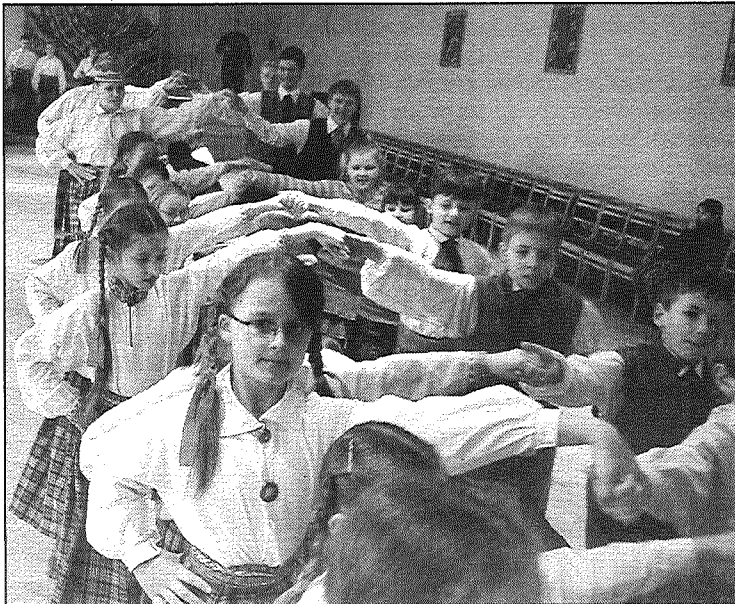
Atbilstoši konkursa «Vedam danci» nolikumam tajā varēja piedalīties bērni un jaunieši četrās vecuma grupās no 1. klases līdz 21 gadam, izpildot pāru deju (pretēja dzimuma pāri, kuri var nebūt vienas folkloras kopas dalībnieki); divieļu deju (dejo meitenes), skalu deju (puiši) un jostu deju (meitenes). Pāru deju konkursā katrs dejojājs pāris dejoja trīs savā novada dejas, divieļu deju konkursam dalībnieki apgūst un vērtēšanai rāda deju vismaz trijos dažādos rakstos (divieļus cilājot, divieļos ietinoties un ar divieļiem griežoties).

Skalu un jostu deju konkursam dalībnieki apgūst un vērtēšanai rāda skalu vai jostu lēcieni deju ar vismaz trim dažādiem rakstiem (ar kāju žīgāšanu, ar pagriezieniem, ar lēcieniem no viena skala uz nākamā).

Livānos notika konkursu pusfināla kārtā. Vērtēja bērnu un jauniešu centra direktore Valentīna Poikāne un deju pētnieks Ernests Spičs no Rīgas. Pāru deju sacīkstēs piedalījās 48 dalībnieki, skalu dejas dejoja 11, divieļu dejas — deviņas, bet dejas ar jostām — 12 dalībnieces. Dienvidlatgalē par labākajiem pāru dejas atzīti Lāsma Mukāne un Rihards Kotlers, Guntra Zagorska un Rūdolfs Liepnieks, Ieva Liepniece un Mārtiņš Mežajevs, Santa Znotiņa un Valdis Pelšs, Marta Vaivode un Sandis Vilcāns no Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) folkloras kopas «Rūtoji», kā arī Māra Rudzāte un Jānis Kotāns, Anete Bogdanoviča un Edgars Šusts, Ilvija Pastare un Artis Dzenis, Sindija Pote un Matīss Lazdāns, Lauma Praņevska

un Matīss Aleksis Reinis, Māra Rudzāte un Guntis Krēslīšs, Jānis Bērziņš un Dace Neicgale, Anna Zeile un Oskars Bērziņš, Vaira Daugaviete un Imants Krūmiņš, Kristiāna Krista Soltuma un Ričards Kožuhoļskis, Raimonda Gotovska un Edgars Neicenijs (folkloras kopa «Ceiruleits»). Divieļu dejas vislabāk izpildīja Rūta Ramona Vanaga, Māra Rudzāte, Dina Džadzina, Anete Bogdanoviča, Dace Neicgale, Anna Zeile un Samanta Ziemele no «Ceiruleits». Skalu dejas visskaistāk izpildīja «Ceiruleits» dalībnieki Matīss Lazdāns, Imants Krūmiņš, Artis Dzenis, Emīls Lazdāns, Rolands Šusts, Guntis Krēslīšs, Ričards Kožuhoļskis un Jānis Kotāns (Livānu vakarskola). Jostu dejas visaugstāko novērtējumu guva livānietes Patrīcija Bušmane, Vaira Daugaviete, Lauma Praņevska, Žanete Vaikule un Māra Rudzāte. Visi šie dejojāji piedalīsies konkursa finālā 8. maijā Rīgas Latviešu biedrības namā. Katrs konkursa dalībnieks saņēma diplomus un sponsoru balvas. Piešķirtas arī žūrijas simpātiju balvas — akordeonistam Oskaram Bērziņam, kontrabasistam Jānim Bērziņam, vijolniecei Martai Vaivodei, bundziniekam Reinim Tallam, dejojājiem Ričardam Kožuhoļskim un Kristiānai Kristai Soltumai, Guntrai Zagorskai un Rūdolfam Liepniekam.

Tradicionālās muzicēšanas konkursā «Klaberjakte» varēja piedalīties bērni un jaunieši līdz 25 gadu vecumam individuāli vai kapelas sastāvā, izpildot divus skaņdarbus, vienu — tradicionālu,

● Viegli, atbrīvoti un izteismīgi konkursā «Vedam danci» tika izpildīta katra deja.

otru — pašradītu. Par tradicionālo uzskatāms tāds, kas iemācīts no kāda lauku muzikanta, apgūts no autentiska mūzikas ieraksta vai nošu pieraksta.

Anna Kārkle puda gandarījumu, ka ar katru gadu palielinās muzicējošo bērnu skaits. Sevi pirmo reizi konkursā pieteica Riebiņu vidusskolas folkloras kopas «Jumalāni» kapela. Savukārt Livānu 1. vidusskolas folkloras kopa «Ceiruleits» tika pārstāvēta ar trim kapelām. Konkursā piedalījās arī Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopas «Rūtoji» kapela, kā arī kapela «Raksti» no Jēkabpils bērnu un jauniešu centra.

Žūrija nolēma, ka konkursa «Klaberjakte» finālā piedalīsies «Rūtoji» kapela: Airita Vintiša, Marta Vaivode, Lāsma Mukāne, Ieva Liepniece, Kristīne Vjakske, Līgita Pudāne, Santa Pelša, Guntra Zagorska, Astrīda Beča un Sintija Usāne; «Ceiruleits» sākumskolas kapela: Matīss Lazdāns, Lauma Praņevska, Artis Dzenis, Sindija Pote, Marta Cirule un Vaira Daugaviete; «Ceiruleits» vecākās grupas kapela: Oskars

Bērziņš, Jānis Bērziņš, Jānis Kotāns, Dace Neicgale, Anna Zeile, Samanta Ziemele, Jevģēnija Kožuha un Juris Zeps. Skanēja akordeoni, bungas, dūdas, mandolīna, vijoles, kontrabass un dažādi ritma instrumenti.

Vērtēšanas komisija teica paldies skolotājiem, kuras māca bērniem dziedāt, dejojot un muzicēt — kopas «Rūtoji» vadītāji Ilzei Rožinskai (PVĢ), kopas «Ceiruleits» vadītāji Annai Kārklei (Livānu 1. vidusskola), Riebiņu vidusskolas folkloras kopas «Jumalāni» vadītājiem Ritai Pudānei un Ārijai Bergmanei - Sprūdžai. Savi atzīnumi bija arī vērotājiem un vērtētājiem.

Ernests Spičs, Zinātniskās institūcijas Biznesa kompetences centra pārstāvis, pētnieks:

— Ļoti patika dalībnieku augstā motivācija piedalīties konkursos «Vedam danci!» un «Klaberjakte», kā arī sasniegtie rezultāti un veids, kā bērni un jaunieši izturas pret deju. Livānu «Ceiruleiti» ir gan dejojāji visās vecuma grupās, gan trīs kapelas muzikantu. Visdaudzpusīgākais ansamblis no

visiem, kādus Latvijā zinām.

Preiļu «Rūtoji» ar savu stulto un cēlo stāju sākotnēji var likties vēsi, bet tas ir maldīgs iespaids. Tiklīdz ieskanas mūzikas pirmās taktis, tā iedzirkstas acis, savīņojas krūtis, un jaunieši laizas aizrautīgā dejā. Muzikanti spēlē un dzied skaļi, un varenī, brīžiem satraukumā ierības arī pa stiprākam bungu uzsitienam, bet tas laikam, lai visi sajustu, — kad uzstājas «Rūtoji», tad neviens neaizmīgs.

Uz šo folkloras kopu augstā līmeņa nav viegli līdzī turēties «Jumalāniem», kuri sākumā izskatās diezgan satraukti. Tomēr konkursa rīkotājas Annas Kārkle humors un laipnība uzmundrina arī viņus, un tad viņi smaida. Arī kāda maza klūdiņa vairs neliekas pārdzīvojamu vērtā, jo ir sasniegts galvenais, kāpēc skolotāji māca bērnus un piedalās konkursos.

Rita Pudāne, folkloras kopas «Jumalāni» vadītāja:

— Ikvienam konkurss Dienvidlatgales un Sēlijas novadā, kas notiek Livānos un ko organizē Anna Kārkle, un pulcē stāstniekus, dziedātājus, rotaļniekus, dejojājus vai muzikantus, izvērsas par ļoti aizraujošu pasākumu. Ir padomāts ne tikai, kā vērtēt konkursantus, bet arī par to, lai katrs justos nozīmīgs, gaidīts un svarīgs. Uzstāšanās Livānos ir liels notikums, kas dod jaunu pieredzi.

Gribu pateikties arī Riebiņu novada domei, kas nekad neatsaka transportu bērnu braucieniem uz konkursiem.

Valentīna Poikāne, Livānu bērnu un jauniešu centra direktore:

— Ir sajūta, ka mūsu tauta, tā dziedot, dejojot un muzicējot, vēl dzīvos ilgi un skaisti. Bērni un jaunieši, darbojoties folkloras kopās, satiekoties kopīgos svētkos un festivālos, patiesi apzinās mūsu tautas tradicionālās kultūras vērtības un tādejādi rada interesi arī citos.

Latvijas speciālo skolu audzēkņi novusu spēlēja Rudzātos

Rudzātu speciālajā internātpamatskolā risinājās ikgadējās novusa sacensības speciālo skolu audzēkņiem. Šoreiz tika atzīmēta arī jubileja — apritējuši desmit gadi, kopš aizsākta šī tradīcija. Līdz ar to gan atklāšana, gan arī spēļu noslēgums bija svīnīgāks nekā citām reizēm. Sacensību atklāšanā piedalījās Livānu novada domes priekšsēdētāja vietniece, novada izglītības pārvaldes vadītāja Aija Usāne. Viņa pasniedza domes Pagodināšanas rakstu bijušajai šīs skolas direktorei Guntai Jaudzei par tradīcijas aizsākšanu un par turpināšanu — pašreizējam direktoram Edgaram Vaivodam, direktora vietniecei audzināšanas darbā Agitai Vjakskei, Latvijas Speciālās olimpiādes sporta direktoram Aigaram Lasim, nacionālajai direktorei Dzidrai Kupčai, skolas sporta skolotājai Zandai Spūlei-Vilcānei, ikgadējai sacensību sekretārei Annai Romanovskai.

Par Rudzātos notikušo novusa

● Rudzātu speciālās internātpamatskolas komanda, otrās vietas ieguvēji novusa sacensībās, kopā ar savu skolotāju Zandu Spūli-Vilcāni.

sacensību popularitāti liecina tas, ka uz spēlēm bija ieradusies 15 komandas no dažādām Latvijas speciālajām skolām. Pirmo reizi

piedalījās novusa spēlētāji no Jūrmalas, Spāres, Jumpravas.

Par sacensību raitu norisi rūpējās galvenā tiesnese Māriete Vil-

cāne, vecākie tiesneši Ilmārs Visockis un Staņislavs Mosāns. Jaukto pāru dubultspēlēs pirmo vietu izcīnīja komanda no Dzelzavas, otro — daugavpilieši. Trešajā ierindojās Rudzātu skolas audzēkņi Tamāra Rešetņaka un Jānis Plociņš. Meiteņu konkurencē uzvarētāju trijnieku sastādīja Sveķu, Baltinavas un Daugavpils speciālo skolu audzēkņi, no zēniem pie pirmajām godalgām tika Raudas, Jumpravas un Daugavpils komandu pārstāvji. Individuāli tika vērtēti arī jaunākās grupas zēni — līdz 15 gadu vecumam. Šajā sacensībā trešo vietu ieguva Viktors Truhanovs no Rudzātiem, piekāpjoties Jumpravas un Daugavpils skolēniem.

Kopvērtējumā pirmo vietu pārlicenoši ieguva Daugavpils komanda, bet otro — Rudzātu speciālās internātpamatskolas novusisti: Sandis Jaškāns, Snežana Ščerbakova, Tamāra Rešetņaka, Viktors Truhanovs, Jānis Plociņš.

Skolas sporta skolotāja Zanda

Spūle-Vilcāne «Novadniekam» atzina, ka Rudzātu speciālās internātpamatskolas kolektīvs ir gandarīts par to, ka, neskatoties uz krīzi, ar katru gadu sacensību dalībnieku skaits pieaug. Novuss ir demokrātisks sporta veids, ar to var nodarboties gan jauns, gan vecs. Novusa spēlēšana ir ļoti jauka brīvā laika pavadīšanas iespēja internātskolā, teica skolotāja.

Skolā sākušies vērienīgi sporta laukuma rekonstrukcijas darbi. Šajā sakarībā Zanda Spūle-Vilcāne informēja, ka šopavasar nenotiks tradicionālās ikgadējās futbola sacīkstes, uz ko futbola cienītāji no plašās apkāmes ik gadu ieradās maija otrajā sestdienā. Mači pārcelti uz septembri, kad sporta laukums būs atjaunots un uzlabots. Noslēdzot sporta laukuma rekonstrukcijas projektu, vienlaikus tiks atzīmēta 20. gadskārta, kopš Rudzātu speciālā internātpamatskola rīko futbola sacensības.

KRĀSLAVA

Medniekiem ir veicies ar ragiem un ilkņiem

Krāslavā notika pirmā novada mednieku trofeju izstāde, kurā bija pārstāvētas pēdējo divu medību sezonu laikā iegūtās trofejas. Izstādes organizētājs Aivars Umbrāško pastāstīja, ka šogad saņemts daudz labu atsauksmju no trofeju vērtētājiem. Vērtēšanai tika atnesti 69 eksponāti un piešķirtas 56 medaļas, kas esot ļoti augsts rezultāts. Vislielāko izbrīnu radījuši aļņu ragi, par kuriem šogad piešķirtas desmit medaļas, savukārt no iesniegtajiem 27 stirnu ragiem medaļas piešķirtas 11 trofejām. Ekspertu vēlējums medniekiem gan bijis rūpīgāk sagatavot trofejas vērtēšanai, piemēram, dzīvnieku galvaskausi būtu rūpīgāk jāiztīra un jāizbalina, jo katra nianse var ietekmēt punktu skaitu.

Pagājuši medību sezona bijusi ļoti veiksmīga, taču mednieki ar bažām gaida jauno sezonu, jo bargā sala un biežā sniega dēļ apdraudēta stirnu populācija, tāpēc medijamo dzīvnieku limits tiks samazināts. A. Umbrāško savā Aulejas kolektīvā šosezon nometīja stirnas «bronzas» ragus. Tā kā Aivars sevi uzskata par istu pedantu, starpgadījumi medību laikā nenotiek, taču gadās kuriozi. Reiz pieredzējušais mednieks uztraukumā sajaucis nometītā dzīvnieka dzimumu. Tās bijušas stirnu āžu medības ar pielāvīšanos augustā, riesta laikā. Aivars sekojis savam medījumam uz klaja lauka, taču ātri pienācis vakars un bieža migla. Aivars redzējis, ka āzis ielīda briksnos, bet kaza palika malā. Basām kājām pa nātrēm kļuva lavijies āzim klāt, taču miglā nevarējis redzēt ragus. Lēmums bija jāpieņem ātri, turklāt licence — kabatā, bet dēla dzimšanas dienai vajadzīgs ciemasts, tāpēc riskējis un šāvis. Āzim kritot, rāgi iegrīmuši sūnās, tāpēc Aivars bijis vai mēms, ieraugot nošauto bezragu dzīvnieku. Lai pārliecinātos, pacēlis stirnai kāju un sataustījis tesmeni. Garastāvoklis sašļūcis, bet nekā cits neatlīka kā stiept medijumu mājās. Tiklīdz pavilcis, tā āzim no sūnām parādījušies ragi. Aivars atzīst, ka akmens no sirds novēlies, taču viņš jopro-

● Pēteris Maļinovskis ar savu trofeju — vilka galvaskausu.

jām nesaprot, kā varējis nepamanīt ragus un noturēt āža pautus par tesmeni.

Visjaunākais mednieks, kas piedalījās izstādē, bija 19 gadus vecais Artūrs Jakušonoks, kurš tikai nesen nokārtojis eksāmenu, ieguvīšis mednieka apliecību un kļuvis par Bērziņu mednieku kolektīva pilntiesīgu locekli. Savā pirmajā medību sezonā ar jaunu bisi Artūrs ticis pie ļoti vērtīgas trofejas — aļņa ragiem. Par šādu trofeju sapņo ikviens pieredzējis mednieks, bet Artūram tā ir īsta iesācēja veiksmē. Artūra dzimtā gandrīz visi vīrieši esot mednieki. Tēvam līdzī uz medībām viņš gājis no 14 gadu vecuma. Sākumā pieredzi guvis kā dzinējs, bet nu medības viņam jau kļuvušas par vaļasprieku. Artūra tēvs Ivars Jakušonoks ir Krāslavas policijas priekšnieks un mednieks ar lielu stāžu. Ivars stāsta, ka medi kopš 1992. gada: vispirms Konstantinovā, bet nu jau vairākus gadus — Bērziņos. Šosezon viņa vislabākā trofeja ir vilka «zelta» galvaskausis. Ivars atzīst, ka dēls viņu esot apsteidzis, nometījot tik izcilus aļņa ragus. Tēva pēdās, visdrīzāk, ies arī jaunākais dēls Jānis, kurš šobrīd piedalās medībās kā dzinējs.

● Jānim Tračumam zelts par lielākajiem mežacūkas ilkņiem.

Bērziņu pagasta mednieks Pēteris Maļinovskis šosezon ticis pie mežacūkas «zelta ilkņiem» un «bronzas vilka galvaskausa». Pagājušajā sezonā Bērziņu medniekiem veicies tieši ar vilku medībām. Vēl Pēterim izdevies nometīt astoņas mežacūkas, bet viņa kolēģim Antonam Vorobjovam izdevies paņemt uz grauda 12 mežacūkas. Tā kā Bērziņi atrodas pie Baltkrievijas robežas, no kaimiņvalsts bieži vien ierodas ciemos lieli mežacūku bari pa 30–40 galvām katrā. Acimredzot tām patīk Latgalē iesētā labība. Šogad pavevusies barga ziema, tāpēc mednieki intensīvi piebarojuši stirnas, diemžēl dažas jaunās stirniņas jau atrastas beigtas. Dagdas mežniecība medniekus jau esot brīdinājusi, ka jaunajā sezonā stirnu limits būs daudz mazāks.

Izstādē varēja aplūkot arī vairākus medījumu izbāzeņus, kuru autors ir Robežnieku kolektīva «Gusēns» mednieks Aigars Jurašs. Mednieks atzīst, ka viņam šī sezona bijusi ļoti veiksmīga. Skrundā ciemos pie draugiem baura laikā nometījis stalt-

● Aivars Umbrāško ar paša nometītā lūša izbāzeni.

briežu bulli. Zadzies četras dienas, līdz tomēr dabūjis «sudraba ragu» ipašnieku rokā. Brīvajā laikā Aigars aizraušāns ir izbāzeņu izgatavošana, galvenokārt viņš izgatavo putnu un mazu dzīvnieciņu izbāzeņus. Šobrīd viņam mājās ir vilka galva, ko veidos pēc pasūtījuma. Vilka izbāzenis tiek gatavots tikai no ādas, jo galvaskausis jau atrodas izstādē, savukārt tā vietā tiek izmantots īpašs plastmasas galvaskausis, mākslīgi zobi un acis. Process neesot īpaši sarežģīts, bet jāzina daudzas nianšes. Lai pile izskatītos kā dzīvā, ar to jāņem gan drīz mēnesi. Aigars savulaik pabeidzis Meža skolu Rankā, kur apguvis arī medniecības pamatus. Pats medi kopš bērna kājas, dodoties medībās kopā ar tēvu. Velāk strādājis par mežsargu.

Mednieks Jānis Tračums nespēja slēpt prieku par savu trofeju — meža cūkas ilkņiem, kas novērtēta ar zeltu. 30 gadus viņš sapņojis kļūt par lielāko ilkņu ipašnieku, tāpēc tagad jūtoties kā olimpiskais čempions.

«Latgales Laiks»

BALVI

Kas patīk karaļnama zirgiem

Krāslavas pusē zemnieku saimniecībai «Kurmīši» uzkrāta vērtīga pieredze kaņepju audzēšanā. Saimnieks Ivars Geiba, piedaloties agronomu rīkotajā sanāksmē Balvos, nesekojošās pieredzē, atklājot savas prakses noslēpumus un aicināja arī mūspuses lauku cilvēkus pievērsties netradicionālajam ražotnēm.

Kaņepju audzēšanas priekšvēsture Krāslavas pusē saistāma ar citas Latgales pusē raksturīgas kultūras audzēšanu — liniem. Savulaik valsts par liniem maksāja labas subsīdijas, un Krāslavas rajona zemnieki bija iekultivējuši līnu laukus 1400 hektāru platībā. Kad subsīdijas apgrīza, saruka arī līnu lauki. Un tad diplomētajam agronomam, līnu audzētājam Sergejam Zakrevskim nācās domāt, ko iesākt ar iekārtoto līnu pārstrādes rūpniecību. Nebūtu prāta darbs vienkārši aizvērt durvis, lai iekārtas izput. Krāslavieši iedo-

mājās par kaņepēm. Arī tās ir šķiedraugs, ko Latgales pusē visai daudz audzēja pirmās Latvijas brīvvalsts laikā. Ivars Geiba noskaidrojās, ka arī Eiropā — Vācijā, Francijā, Polijā, Liepānijā — 2008. gadā kaņepes pavisam audzēja ap 15 000 hektāru. Tas gan nav nekāds lielais rādītājs, bet fakts ir vērsis ņemams. Krāslavas pusē zemnieki nolēma sekot Eiropas piemēram. Pirmajā gadā viņi apsaimniekoja desmit hektārus, nākamajā gadā Latvijā bija jau 100 hektāru kaņepju platības. Sergejs Zakrevskis Krāslavas pusē tagad audzē 85 hektārus kaņepju, ievācot septiņas tonnas šķiedras no hektāra.

Krāslaviešu pieredze liecina, ka šķiedraugs padodas labi. Kaņepes ir tik audzējamā, ka ar laiku nomāc pat spītīgo vārpas sakni. Sarežģītākais process to kultivēšanā ir novākšana, sapsesēšana un tālākā kultūras pārstrāde. Jārēķinās arī ar būtiskiem izdevumiem. Kaņepju sēklas kilogramam lauksaimniekam jāpērk par aptu-

veni 3 eiro, viena hektāra apsēšanai vajadzīgi 40 kilogrami sēklas. Tonnu kaņepju stiebrīņu iepērk par aptuveni 50 latiem, un, ja vēl saņem subsīdijas un citus maksājumus, beigās no viena kaņepju hektāra tīrais ienākums sanāk ap 113 latiem. Ivars Geiba, to stāstot, gan aicināja aizdomāties, ka nez vai visiem tagad būtu jāmetas uz jauno ražotni — kaņepēm. Iesēt kaņepes un novākt ir viena lieta, bet kā būs ar pārstrādi? Krāslavas rūpniecības jaudas ir ierobežotas — gadā var pārstrādāt no 200 līdz 300 hektāriem kaņepju. Jaunu iekārtu iegāde ir dārga, un tās vispirms arī jāatrod. «Mūsu taktika būtu ieviest nelielas pārstrādes rūpniecības ar mērķi pārstrādāt kaņepes no aptuveni 2000 hektāru,» atklāj Ivars Geiba.

Ko vērtīgu iegūst no kaņepēm? Pirmkārt, šķiedru. Tās pārstrāde gan prasa tālāku, ne visai vienkāršu un lētu proecsu. Iegūst arī spaļus, ko var presēt kā kurināmo, var izmantot kā celtniecības materiālu, arī kā labus pakaišus

● Ivars Geiba no Krāslavas demonstrē līdzatvestos izstrādājumus no kaņepēm. Spaļus var presēt un izmantot celtniecībā, un tie ir ļoti labi un veselīgi pakaiši zirgiem.

zirgiem. Ne velti Anglijas karaļnama zirgiem sarūpē tieši kaņepju spaļu pakaišus. Vērtība ir sēklas, kas noder sēklai un arī

pārstrādei eļļā. Arī visaugstvērtīgāko papīru pārstrādes procesā iegūst tieši no kaņepēm.

«Vaduguns»

Skolēni interesējas par tiesas darbu

Pirms pavasara brīvdienām Preiļu rajona tiesu apmeklēja neierasti viesi. Tie bija Preiļu 1. pamatskolas 4.b klases audzēkņi, «Novadnieku» informē Preiļu rajona tiesas priekšsēdētājas palīdzē Rīta Boļšakova.

Tiesas darbiniece pastāstīja, ka bērnu interese

bijusi liela, jo nekad iepriekš viņi tiesu nav apmeklējuši. Skolēni iepazinās ar telpām, bažīgi ielūkojās tiesas zālē un izrādīja aktīvu interesi par tiesas procesiem, uzdeva jautājumus par tiesas sēžu dalībniekiem. R.Boļšakova atzina, ka ceturtklasniekus interesējis ne tikai tiesnešu, prokuroru un advokātu darbs, bet arī vienkāršākas lietas, piemēram, kā notiek tiesas sēžu protokolēšana.

Latvijā tiesāšanās ir viena no lētākajām

Augstākās tiesas (AT) priekšsēdētājs Ivars Bičkovičs uzskata, ka Latvijā tiesāšanās ir viena no lētākajām, tomēr tiesneši lietu uzkrājuma samazināšanai ātru risinājumu pagaidām neredz, ziņo aģentūra BNS.

ram, 50 latus. Taču šajā gadījumā rodas jautājums par tiesas pieejamību ikvienam iedzīvotājam. Tas pats attiecas uz valsts nodevas palielināšanu, taču arī tad automātiski rodīties pretarguments, ka ne visiem ir lieki līdzekļi.

«Šeit gan ir runa par Latvijas tiesas lētumu. Kāpēc tik daudz vērsas tiesās? Tāpēc, ka valsts nodevas ir ļoti mazas, salīdzinot ar Rietumiem. Pamēģiniet tiesāties tur,» sacīja I. Bičkovičs.

Cits variants, kā samazināt lietu uzkrājumu, varētu būt arī zināmu pilnvaru piešķiršana tiesnešu palīgiem, īpaši lietu sagatavošanas gaitā. AT gan neesot likumdošanas iniciatīvas tiesību, tādēļ šo jautājumu risināšanā Augstākā tiesa tikai varot lūgt iesaistīties Tieslietu ministriju.

Lai ātvieglotu tiesnešu darbu no nevajadzīgām funkcijām, I. Bičkovičs ierosina Augstākajā tiesā veikt darba kvalitātes novērtēšanas auditu jeb pētījumu. Šāds audits parādītu iespējas, kā efektīvāk izlietot tiesas darbu pašreizējos noslogojuma ap-

stākļos.

To, ka savlaicīga krimināllietu izskatīšana ir problēma, atzina arī AT Krimināllietu tiesu palātas priekšsēdētājs Ervīns Kušķis. Bieži vien tiesas sēdes atceļ tikai tāpēc, ka attaisnojošu iemeslu dēļ neierodas kāds no apsūdzētajiem vai aizstāvis. Pārsvārā šis attaisnojošais iemesls ir ārsta izsniegtā slimības lapa.

«Nebūsim naivi — 70 līdz 80 procenti slimību ir izdomātas tikai tādēļ, lai neierastos uz tiesas sēdēm,» viņš norādīja, piebilstot, ka pagaidām šai problēmai neredz risinājumu.

AT Civillietu tiesu palātas priekšsēdētājs Gunārs Aigars piekrita, ka viens no risinājumiem, kā samazināt lietu uzkrājumus, ir palielināt tiesnešu skaitu vai ar procesuāliem instrumentiem radīt procedūras, kas ļauj paātrināt lietu izskatīšanu. Jākoncentrē lietu dalībnieku rīcība, domāšana un uzvedība uz to, lai viņi būtu ieinteresēti pēc iespējas ātrākā lietu izskatīšanā, sprieda G. Aigars.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes aprīlī

LAIKS	LIETAS DALĪBNIKĀI	LIETAS BŪTĪBA
6. aprīlī pulksten 10.00	Sergejs Radionovs	KL 231.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka rupji traucēja sabiedrisko mieru, kas izpaudās acimredzamā necienā pret sabiedrību, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot mieru (huligānisms)
8. aprīlī pulksten 10.00	Jurijs Leonovičs	KL 126.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus cietušajam, kas izraisīja ilgstošu veselības traucējumu
12. aprīlī pulksten 10.00	Sergejs Jakuševs	KL 175.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
12. aprīlī pulksten 14.00	Silivestrs Cvetkovs	KL 175.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
13. aprīlī pulksten 10.00	Ivans Jonins, Ivans Pozdņakovs, Vadims Jonins	KL 175.p.3.d. – apsūdzēti par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
14. aprīlī pulksten 10.00	Žanna Jaseviča	KL 174.p. – apsūdzēta par to, ka, būdama persona, no kuras cietušais ir materiāli un citādi atkarīgs, cietusīdīgi izturējās pret nepilngadīgo un ar to nodarīja nepilngadīgajam fiziskas ciešanas
20. aprīlī pulksten 10.00	Andris Tarasovs	KL 175.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
21. aprīlī pulksten 10.00	Guntars Virsaitis	KL 260.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā izraisīja satiksmes negadījumu, nodarot cietušajam vidēja smaguma miesas bojājumus
22. aprīlī pulksten 10.00	Feoktists Pušņakovs	KL 174.p. – apsūdzēts par to, ka izdarīja vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgo, nodarot nepilngadīgajam fiziskas un psihiskas ciešanas

Preiļu rajona tiesas informācija

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Traktors ar tukšu degvielas tvertni

Ar tukšu degvielas tvertni palicis kāds traktors. 19. martā Līvānu novada Turku pagastā kāds vīrietis konstatēja, ka no viņam piederošā traktora nolietā dīzeldegviela, aptuveni 30 litri. Ipašniekam nodarīts materiālais zaudējums 24 latu apmērā.

Aizturēja zaglēnus — piecus jauniešus

20. martā ap pulksten 13.00 Preiļu pamatskolā, kur tajā laikā risinājās sporta sacensības, kāds skolas darbinieks pamanīja grupu jauniešu. Viņi bija iekļuvuši telpās, kurām nebija nekāda sakara ar sacensību norisi. Tika izsaukta policija, kas notikuma vietā konstatēja, ka jaunieši no aizslēgta kabineta nozagusi audioaparāturu.

Par zādzības izdarīšanu tika aizturēti pieci jaunieši. Divi no viņiem ir pilngadīgi (dzimuši 1982. un 1991. gadā) un jau agrāk bija nonākuši policijas redzeslokā par citiem likumpārkāpumiem. Aizturēti arī trīs nepilngadīgie — divi dzimuši 1993. gadā, bet viens — 1997. gadā. Policijā uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas. Nozagtās mantas izņemtas.

Noņemti automašīnu spoguļu stikliņi

24. martā policijā saņemti ziņojumi no piecu automašīnu īpašniekiem Līvānos. Tie visi bijuši BMW markas auto īpašnieki. Dažādās ielās pa nakti novietotajām automašīnām zagļi noņēmuši atpakaļskata spoguļu stikliņus.

Vārkavas pagastā cietusīdīgi noslepkavots vīrietis

Policijā saņemta informācija, ka laikā no 24. līdz 25. martam Vārkavas novada Vārkavas pagastā kopīgas alkohola lietošanas laikā starp diviem vīriešiem izcēlies strīds, kura rezultātā kāds 1954. gadā dzimis vīrietis ar cirvi vairākas reizes iesitījis pa galvu savam kompanjonam, 1984. gadā dzimušam vīrietim. No gūtajām traumām cietušais notikuma vietā miris.

Uzsākts kriminālprocess par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, kas bijis par iemeslu cietušā nāvei.

Garnadži nodarījuši zaudējumus

28. martā Preiļos kāds garāžas īpašnieks konstatēja, ka, uzlauzot garāžu, zagļi no tās aiznesuši kannu ar dīzeldegvielu, automašīnas rezerves riteni, magnetolu un atsļegu komplektu. Mantu īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 100 latu vērtībā. Policijā uzsākts kriminālprocess.

LUZAS IECIRKNĪ

Atklāj nelegāli glabātas cigaretes, alkoholu un citas akcīzes preces

Atklāta virkne gadījumu, kad iedzīvotāji nelikumīgi uzglabā cigaretes bez LR akcīzes marķējuma un alkoholu.

Šādi pārkāpumi tiek konstatēti gan Ludzas tirgū, gan pierobežas teritorijā. Tā tirgus teritorijā pie kāda vīrieša atrastas 38 paciņas cigarešu, bet vēl pie diviem — 20 un 60 paciņas cigarešu bez akcīzes marķējuma.

Ludzas novada Cirmas pagasta teritorijā Kriminālpolicijas darbinieki sadarbībā ar Valsts robežsardzes Aviācijas pārvaldi pie dzelzceļa slīdēm atrada plastmasas kannas ar dīzeldegvielu līdzīgu šķidrumu — aptuveni 400 litrus. Aizturēti divi Rēzeknes iedzīvotāji.

Cirmas pagasta Biržu teritorijā no vilciena tika izmesti divi iepakojumi ar cigaretēm. Aizturēta automašīna Nissan Patrol, kuras salonā atrastas 1000 paciņas cigarešu. Par tabakas izstrādājumu nelikumīgu pārvadāšanu, ja to izdarījis personu grupa pēc iepriekšējās vienošanās, aizturēti trīs vīrieši, visi — Rēzeknes iedzīvotāji. Viens no viņiem jau agrāk bijis zināms policijai par līdzīga pārkāpuma izdarīšanu.

Vēl kādā automašīnā bagāžas nodalījumā atrasti 300 litri dīzeldegvielai līdzīga šķidruma.

Uzsākts kriminālprocess par to, ka kādā mājā Ludzā notiek nelikumīga alkohola tirdzniecība. Kratišanas rezultātā izņemti 28,4 litri kandžas, divi litri Krievijā ražota degvīna un 2580 cigaretes bez Latvijas akcīzes marķējuma.

Cirmas pagasta teritorijā kādā *točkā* izņemtas 102 paciņas cigarešu, 10,7 litri degvīna, 20 litri vīna, 18 litri alkoholisko kokteiļu, 2,8 litri viskija, 14,2 litri spirta. Toties citā *točkā* izņemta 21 paciņa cigarešu, 49 litri spirta, 12 litri alus, 4,2 litri vīna, seši litri alkoholisko kokteiļu, 3,5 litri degvīna.

Aizturēts malumednieks

Policijā saņemts ziņojums no Ludzas novada Pureņu pagasta, kur Līdumnieku teritorijā notikušas nelikumīgas medības, nometīta stirma. Veicot operatīvās meklēšanas pasākumus, policijas darbinieki noskaidroja vainīgo personu — malumednieku. Aizturēts kāds vietējais iedzīvotājs, 1959. gadā dzimis vīrietis. Pārkāpējs policistiem labprātīgi izdevis nelikumīgi glabātu medību bisi.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Mantkārības dēļ nogalināja

24. martā Krāslavā savās mājās pie saimniecības ēkas tika atrasts 1938. gadā dzimušas sievietes līķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm — cirsta galvaskausa brūce. Nekavējoties tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 125. panta 3. daļas (par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, kas bijis par iemeslu cietušā nāvei). Veicot izmeklēšanu, policija aizturēja divus agrāk tiesātus vīriešus (dzimuši 1951. un 1963. gadā). Noskaidrots, ka noziegums paveikts mantkārīgu iemeslu dēļ. Daļa mantu, kas nozagtas bojā gājušās sievietes mājās, atrastas. Vienam no aizturētajiem piemērots apcietinājums.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Avārijā cieta pacients un mediķi

29. martā ap pulksten 10.45 Daugavpilī, 18. novembra un Ventpils ielu krustojumā, notika divu automašīnu sadursme. Viena no avarējušām automašīnām bija neatliekamās medicīniskās palīdzības mašīna, kas, vedot uz slimnīcu pacientu, brauca ar ieslēgtu speciālo skaņas signālu un mirgojošu zilo bākguņi. Negadījumā cieta pacients un divi mediķi. Satiksmes uzraudzības nodaļas darbinieki skaidro negadījuma apstākļus.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

NODERĪGI

Lakšus var audzēt arī dārzā

Lakši (*Allium ursinum*) ir daudzgadīgi sipoli, kuru platajam lancetveida lapām piemīt ķiploku garša. **Latvijā savvaļas lakši ir iekļauti Sarkanajā grāmatā**, un likums aizliedz šo augu vākšanu, plūkšanu, izrakšanu un dzīvotņu postīšanu, kā arī savvaļā ievāktu augu audzēšanu, kolekcionēšanu, transportēšanu, dāvināšanu, pārdošanu vai mainīšanu.

Tomēr lakšu sēklas mēdz būt pārdošanā, tāpat dažos mazdārziņos tie aug jau gadu desmitiem. Lakšus var pavairot veģetatīvi, bet no nopirkām sēklām labāk ir izaudzēt dēstus. Tos audzē tāpat kā sīpolu dēstus, martā sējot 3–4 cm lielos podiņos 3–4 sēklas. Sējumu apber ar vienu centimetru biezu kūdras substrātu (vai 5–7 mm perliņa vai vermikulīta) kārtu mitruma uzturēšanai un apsedz ar plēvi vai agrotiķu. Uztur 15–20 grādu temperatūru.

Dīgšiem parādotes, plēvi noņem. Dēstus izstāda atklātā laukā aprīļa sākumā labi apgaismotā, no nezālēm tīrā vietā, 20–25 x 20–25 centimetru attālumā. Ražu vāc nākamā gada pavasarī. Dārzā, kur lakši jau aug, to ražas vākšanu var paātrināt, aprīļa sākumā apsedzot dobi ar polietilēna plēvi vai agrotiķu. Kaut arī tas ir ļoti pieticīgs augs, tam nāks par labu kompleksā mēslojuma deva 30–40 mg/m² vismaz vienreiz gadā, agrī pavasarī pirms lapu ataugšanas. Ražu vāc, šķinot pa vienai lapai.

Jūnijā lakši sāk ziedēt batiem ziediem un kaut gan sēklas mēdz nogatavoties mūsu apstākļos, mazdārziņos tie biežāk izplatās veģetatīvi ar pazemes dzinumiem, uz kuriem veidojas apmēram vienu centimetru diametra sipoliņi. Ar laiku lakšiem atvēlēta dobe sāk atgādināt maijpuķīšu audzi. Pārlika sabiezējuma dēļ lapas aug mazākas un arī raža samazinās. Tādēļ būtu ieteicams laiku pa laikam (vienu reizi piecos sešos gados) lakšus pārstādīt jaunā vietā, nodrošinot optimālu augu biežību.

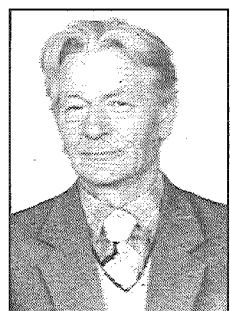
Izmantots «Mans Sakņudārzs»

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBA, NEKROLOGS

Cinijos par Latvijas brīvību.
Slavenais kāzu muzikants un fotogrāfs
Vladislavs Litavnieks 80 gadu jubilejā
10. aprīlī lūdzu ierasties visus,
kas mani pazīst, Litavnieku sādžā,
Preiļu pagastā, «Robežkrūmu mājās».
Ar bērzu un kļavu sulu tiks uzciēnāti visi!

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ņīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

Atgriezieties no grēkiem!
Dievs sniedz glābšanas iespēju
Žēlsirdības dienā.
11. aprīlī plkst. 14.30 aicinām uz
kopējo lūgšanu Žēlsirdības svētkos
Aglonas bazilīkā.

*Nekad Tev darba nebija par daudz —
Tu tajā degi, citus sasildot...*

STANISLAVS ONCKULIS
(22.11.1927. - 02.04.2010.)

Pa baltu, baltu, saules apspīdētu taku, Mūžībā ir aizgājis **Stanislavs Onckulis, Rudzātu vidusskolas fizikas un matemātikas skolotājs no 1954. līdz 1993. gadam.**

Iedzēla Mūžības bite... Sāp. Sāp klusums Tavās lūpās...

Aiz Tevis palika dzīve — tik brīnumaina un liela. Piepildīta.

Mēs klusi noliecām dziļā cieņā galvas dziļā Skolotāja mūža priekšā. Tu, Skolotāj, paliksi savu audzēkņu atmiņās kā stingrs, prasīgs un tainīgs, kolēģu sirdīs kā labs, saprotošs un taktisks, kaimiņiem kā atsaucīgs un vienmēr izpalīdzīgs, ar labu humora izjūtu.

No atmiņām tik paliks starojums maigs, kā liedagā saulrieta pēdas. Turp, kur Tu aiziesi, laiks apstāsies, norims sāpes, rūpes un bēdas...

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, radiem un draugiem, Skolotāju Stanislavu Onckuli pavadot pēdējā gaitā.

Rudzātu vidusskola
Rudzātu pagasta pārvalde

Pārdod sazāģētu un saskaldītu lapu koku MALKU ar piegādi.
Tālr. 22079169.

Pārdod

mazo vannu 100 x 60, televizoru LG Preiļos.
Tālr. 26486840;

BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl., jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvoklī) vai maina. T.28378334;

SUZUKI GSX R750 (2000. g. izl.), SUZUKI GSX R750 (1999. g. izl.). T.26465677;

VOLVO 850 (sedans, 1992. g. izl., sarkanā krāsā, apsildāmi sēdekļi, el. lūka, el. logu pacelējs, jauna TA, Ls 600). T.27018713;

MERCEDES BENZ S350 TO W140 (el. logi, klimata kontrole, Ls 2300). T.29105310.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

Sestdien, 10. aprīlī, z/s «Flaveri» pārdos jaunputnus un labas dējējvistas. **Mainis vistas pret gaiļiem. Tālr. 22498190 no plkst. 18.00 līdz 20.00.** Silajānos 8.00, Riebiņos 8.15, Preiļos 8.20, Pieniņos 9.15, Stabulniekos 9.30, Galēnos 9.40, Polkoronā 9.50, Smelteros 10.05, Anspokos 10.20, Priekuļos 10.30, Rudzātos 10.45, Turkos 11.00, Jaunsilavā 11.20, Līvānos 11.30, Rožupē 12.10, Vanagos 12.35, Mačānos 12.45, Vecvārkavā 13.00, Vārkavā 13.20, Pilišķos 13.35, Pelēcos 13.50, Ārdavā 14.05, Aizkalnē 14.20, Kastīrē 14.35, Aglonas st. 14.45, Aglonā 15.00, Jaunaglonā 15.15.

9. aprīlī Preiļu tirgū pārdos **agros sēklas kartupeļus, šķirnes 'Ariel' un 'Rivjera'.**
Tālr. 29962515.

Vējš pieklauvē ar tumsas spārnu,
Dziest gaisma — klusums mūžu sedz.

Izsakām dziļu līdzjūtību
Aijai Skrinkdai, MĀTI
smiltajā pavadot.

Preiļu 1. pamatskolas
kolēktīvs

Kā pareizi gatavot un pasniegt jūras produktus

Tas atkarīgs no ēdiena, ko iecerēts gatavot, un virtuves tradīcijām. Taču ir noteikumi, kas strikti jāievēro jebkurā gadījumā.

✓ Jūras delikateses nav ilgi uzglabājamas, tāpēc ledusskapī tās jātur saldētāvā. Turklāt saldētā veidā tajās saglabājas visi vitamīni un mikroelementi.

✓ Jūras produktu pagatavošana neprasa daudz laika, tiem pietiek burtiski ar dažām minūtēm. Pretējā gadījumā tie kļūst cieti, sīkstī, zaudē savu garšu un vērtīgās īpašības.

✓ Pirms gatavošanas daži jūras produkti jāatļūst ūdenī, piemēram, kalmāri. Tad tiem noņem virspusē esošās spiles un 2-3 reizes rūpīgi nomazgā.

✓ Krabji, garneles, midijas un vēži jānovāra. Tos liek jau verdošā ūdenī, kam pievienots sāls.

✓ Jūras produktus nepasniedz kopā ar citiem ēdieniem (gaļu, kartupeļiem un citām piedevām). Tos ēd kā atsevišķu ēdienu vai ar dārzeņiem.

✓ Klasisks dzēriens, ko pasniedz pie jūras produktiem, ir sausais baltvīns. Pie midijām, moluskiem un austerēm labāk izvēlēties pašu vieglāko baltvīnu ar smalku aromātu. Ja jūras produktus pasniedz ar mērci, var izvēlēties arī aromātiskus rozā vai pat sarkanos vīnus.

Šampanietis sader ar jebkuru no jūras delikatesēm.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

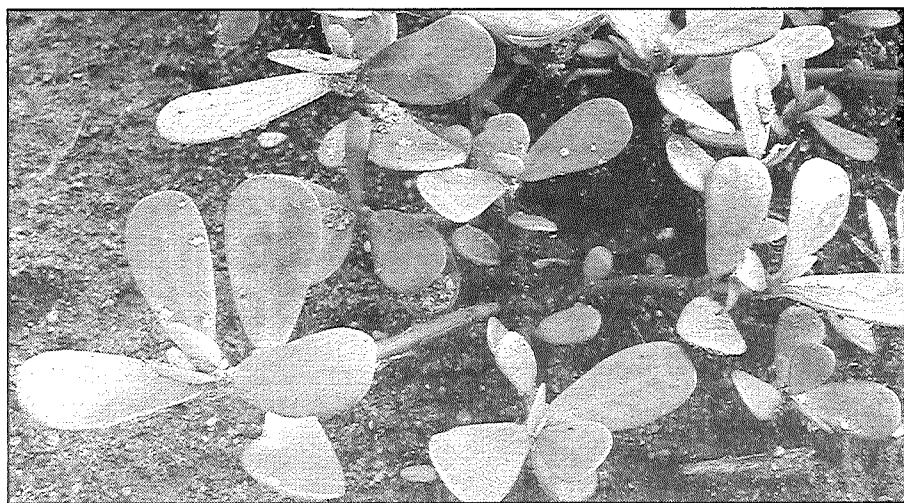
Portulaka — mazprasīgs augs ēdienkartes bagātināšanai

«Novadnieka» rubrikā «Dārkopja nedēļa» izlasīju par augu ar divainu nosaukumu — portulaka. Kas tas tāds ir un kāpēc to iesaka audzēt?

Portulaka (*Portulaca oleracea L.*) ir visā pasaulē tropu un mērenā klimata joslā izplatīta suga ar daudzām pasugām. Latvijas dabā tas ir ļoti reti sastopams ievazāts augs.

Taču portulaka ir lietojama arī uzturā. Šajā gadījumā iet runa par ziemas portulaku, kas audzējama kā viengadīgs vai daudzgadīgs lapu dārzeņš, ko var ēst gan svaigu, gan vārītu. Pēc garšas atgādina spinātus. Pārtikā svaigā veidā ieteicams lietot jaunās lapiņas, kas ir lielisks C vitamīna avots. Vecākiem augiem ir nedaudz rūgtena piegarša, it īpaši, ja pavasarī vai vasarā tie auguši saulē un bez regulāras laistīšanas, tad lapas labāk izmantot vārītā veidā.

Ziemas portulaku jāsej neapkurināmā siltumnīcā septembrī vai agrī pavasarī, piemēram, marta sākumā. Siltumnīcai jābūt iztīrītai no iepriekš audzēto kultūru augu atliekām, bet augsnei — kārtīgi uzraktai, irdenai, pietiekami mitrai un trūdvielām bagātai. Vispiemērotākā ir kūdras augsne, kas sajaukta ar satrudējušiem kūtsmēsliem vai kompostu (7 kg/m²).

● Portulaku attīstībai un augšanai nepieciešama 10 stundas gara diena. Ziemas portulaka izaug un ir izmantojama pārtikā 20–30 dienas pēc sadīgšanas.

Augs nav īpaši jutīgs pret augsnes reakcijas izmaiņām, tas labi aug viegli skābā, neitrālā vai pat nedaudz sārmainā augsnē (pH 6–7). Ziemas portulaka vienlīdz labi jutīsies gan atklātā saulē, gan nelielā pusēnā.

Augs ir salizturīgs, iztur pat temperatūru, kas zemāka par minus 10 grādiem. Labi aug dažos grādos virs nulles, tomēr vēlāmākā augšanas temperatūra tam ir

plus 10–11 grādi.

Ziemas portulakas sēklu ieguvei jāsej pavasarī dobēs. Ja dārzā nav tik daudz brīvas vietas, var sēt starp ziemas ķiplokiem vai citiem dārzaugiem. Ziedēs no maija līdz jūlijam. Ja sēklas netiks laikus novāktas, ziemas portulakas ātri vien iesēsies pašas, kur pagadās.

Sagatavoja L. Kirillova